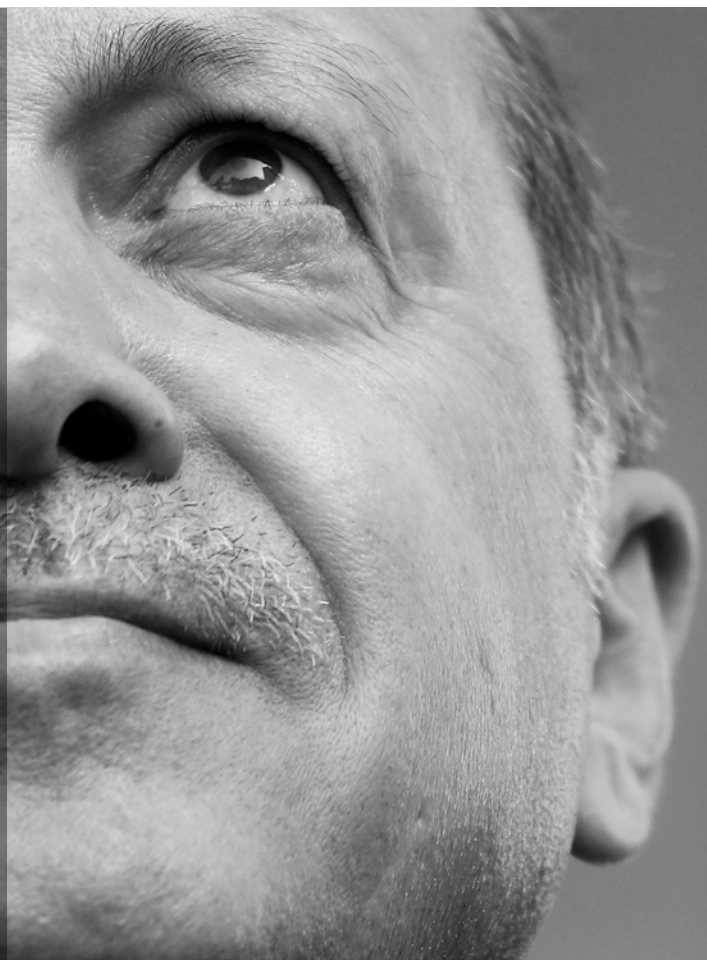

ENTREVISTA RICARD USTRELL PERIODISTA

‘La televisió ha de ser un clau d’una nit’

**TURQUIA
VOTA ACABAR
EL REGNAT
D'ERDOGAN O
DONAR-LI EL
PODER ABSOLUT**

ENTREVISTA JOEP GAVALDÀ REPRESENTANT DE LA LA PLATAFORMA HORTA ÉS FUTUR NO A LA ZAL

‘La destrossa de la Punta es pot revertir’

CARTES PER LA LLIBERTAT XAVIER VENDRELL A JOSEP RULL ‘La lluita continua’

CARTES PER LA LLIBERTAT IGNASI ARMENGOL A JOAQUIM FORN ‘Escriu totes les coses que has viscut’

NIT DE FOC, QUE CALI BEN FORT

MERCÈ IBARZ

Dues noies amb pancartes a la concentració contra l'alliberament dels membres de la Manada. ACN

El sistema judicial espanyol no ha conegut ni l'avui tan blasmada transició

És nit de foc, de fogueres de Sant Joan, del foc que elimina, ben cremades, totes les coses velles i les coses fetes malbé. N'hi ha un munt, enguany, des de l'any anterior, hi ha un munt d'estrís per cremar i treure'ns de sobre. Hi ha una foguera, una cadena de fogueres que les fa cendra i mentre ens ho mirem respirem millor. D'aquí als Santfermins, sense parar i després que vagi fent. Això he somiat aquesta nit. No m'estranya, després del que vam viure dijous.

Hi haurà alguna reacció, enguany, a les festes de Pamplona? A quinze dies dels Santfermins, la decisió judicial de deixar en llibertat provisional els violadors de la Manada sembla una provocació de la judicatura. Almenys per part dels dos jutges de l'audiència navarresa que l'han feta possible, els magistrats Raquel Fernandino i Ricardo González. El tercer jutge, el president d'aquest tribunal, José Francisco Cobo Sáenz, s'hi ha oposat. Han guanyat una dona –sí, la mateixa que en la sentència va votar a favor de la condemna– i el jutge que va redactar i emetre el vot particular delirant que demanava l'absolució amb arguments que recordaven (i recorden, sempre ho faran) els d'un addicte a la teleporqueria i a les webs pornogràfiques més masclistes.

Aquest dijous que ve, TV3 emetrà el documental '20-S', que mostra que ni Jordi Cuixart ni Jordi Sànchez no són culpables ni de sedició ni de rebel·lió

El periodista Roberto Saviano es veu ara amenaçat pel seu propi ministre d'Interior, Matteo Salvini, que li vol retirar l'escorta

Una provocació de la judicatura al nou govern espanyol, que s'ha format amb un nombre ben destacat de dones ministres, un govern feminitzat. La ministra de Justícia, Dolores Delgado, ha reaccionat dient que calen 'reformes mentals'. Té raó, però també és clar que són reformes lentes, molt lentes. I en el sistema judicial espanyol, que no ha conegut ni l'avui tan blasmada transició, ni t'ho explico, com serà de lenta la 'reforma mental' de tants dels jutges.

Reformes mentals sobre la 'perspectiva de víctima' de gènere, diu la ministra. I reformes mentals respecte de la dissidència política. Cada vegada és més urgent. Tot és polític, tot és política, cert. Però hi ha aspectes que ara mateix ho són de manera extrema: la presó provisional dels presos polítics, què? La sentència contra els nois d'Altsasu, què? Si ara queden en llibertat provisional els violadors, entre ells un guàrdia civil i un militar, amb els fets provats, què?

2. Aquest dijous que ve, TV3 emetrà el documental 20-S, que mostra el que tants sabem, que ni Jordi Cuixart ni Jordi Sànchez no són culpables ni de sedició ni de rebel·lió. Fa temps que són a la presó sense judici, com els altres presos i les preses, sense que hi hagi manera de revocar aquesta decisió judicial, una pràctica que va iniciar fa anys la judicatura al País Basc i que s'ha convertit en comuna quan a l'estat li convé.

El periodisme aporta proves ara, a veure de què serviran.

3. Vaig saltant a una altra qüestió, com si visqués en aquesta cadena de fogueres que he vist en somnis. Hi ha moltes coses que cremen, i no per treure'ns-les de sobre, sinó perquè fan mal, molt de mal. Nens en gàbies als Estats Units, una França campiona en internament de migrants menors (d'això, se'n parla poc) i, a Itàlia, el periodista Roberto Saviano es veu ara amenaçat pel seu propi ministre d'Interior, Matteo Salvini (sí, el que nega el pas als migrants), que li vol retirar l'escorta que el protegeix des de fa dotze anys que denuncia les xarxes mafioses.

'Viure amb escorta' és una tragèdia i Itàlia és el país occidental amb més periodistes escortats. I ho és perquè Itàlia té les organitzacions criminals més poderoses i perilloses del món', ha escrit Saviano, que agraeix el suport que rep a les xarxes socials alhora que recorda que ell només és un mitjà que Salvini utilitza per destruir l'estat de dret.

L'estat de dret és difícil de sostenir, pel que sembla. Les protestes contra la llibertat provisional de la Manada tornaran aquests dies a reunir dones i homes que volen canviar les coses. Mentrestant, els cinc violadors sortiran de la presó per 6.000 euros cadascun.

Nit de foc, que cali fort, que doni força. 📺

'LA LLUITA CONTINUA'

CARTA DE XAVIER VENDRELL A JOSEP RULL

Carta de Xavier Vendrell a Josep Rull, que és a la presó d'Estremera des del 23 de març · 'Cartes per la llibertat' és un espai de VilaWeb per a expressar la solidaritat amb els presos polítics i exiliats i, alhora, per a fer conèixer qui són

Carta a l'Hble. Sr. conseller Josep Rull:

Patriota primer de tot, però tot seguit amic, i no menys important. Començo per dir-te que aquesta és la primera carta que escric a un dels nostres presos, i ho faig a petició dels amics de VilaWeb. Potser m'hauria de fer vergonya, però cada vegada que m'he posat davant el paper per tal d'escriure-us, ho he deixat estar. Aquesta situació que viviu és una putada molt gran, per la vostra llibertat, és clar, pel patiment de les vostres famílies, és clar, però també per la impossibilitat de comunicar-vos. Cada vegada que m'he posat a escriure-us, ho he deixat estar perquè no puc dir-vos tot allò que voldria. Perquè no puc dir-vos què penso d'ells, perquè passaria a estar com vosaltres. Perquè no puc dir-vos tot el que penso del passat, perquè ells no n'han de fer res. Perquè no puc dir-vos tot el que penso que hem de fer en el futur, perquè seria posar-los-ho massa fàcil. I perquè sé que rebeu moltíssimes cartes de persones que us estimen sense ni haver-vos conegut, i tot el que jo us puc dir de com us estimo i us trobo a faltar ja ho sabeu.

Però ja que hi sóc posat, deixa'm que et digui que aquest sacrifici que feu no és en va. Que el vostre patiment fa obrir els ulls a les bones persones d'aquest país que, tot i no ser favorables a la independència, van adonant-se dia a dia com és aquesta Espanya que ells estimen, i que fa que molts comencin a entendre per què no volem formar-ne part. Per tant, això ajuda a fer créixer la nostra base social, element imprescindible per a guanyar.

Però el vostre sacrifici també serveix a aquells que sí que volen la independència, però que la por, l'acomodament o la mandra, amb l'excusa que ara no toca, fa que no es preparin per a un nou embat. O als qui diuen que sí que toca, però no tenen ni idea de com fer-ho. La vostra situació farà que tots aquests, sigui per convicció, per vergonya o per lleialtat i respecte a vosaltres, presos i exiliats, preses i exiliades, tornin a conjurar-se i acabin la feina.

Salut, patriota. La lluita continua! ■■

'ESCRIU TOTES LES COSES QUE HAS VISCUT AQUESTS MESOS'

CARTA D'IGNASI ARMENGOL A JOAQUIM FORN

Carta d'Ignasi Armengol a Joaquim Forn, que és a la presó d'Estremera des del 2 de novembre · 'Cartes per la llibertat' és un espai de VilaWeb per a expressar la solidaritat amb els presos polítics i exiliats i, al mateix temps, per a fer conèixer qui són

Benvolgut Quim:

Abans de res, vull dir-te que el teu empresonament és l'acte de major injustícia que em podia pensar que mai veuria aplicat per uns òrgans de justícia d'una democràcia pretesament moderna i avançada. Ens hem conegut força i conec prou de prop la teva tasca al capdavant de la conselleria per a saber que no té sentit que siguis on ets. Ni una sola nit. Ni que ho acabi dictaminant mai un jutge. Però encara menys de manera preventiva i per a evitar no sé què.

Sóc del tot conscient que l'expressió anterior aporta poc valor, i menys a tu, que ho tens més clar que ningú. Però és un testimoni que vull posar davant de tot perquè et conec i perquè sé que aquest càstig només pot respondre a decisions preses fora de l'àmbit de la justícia entesa com un valor, una voluntat i unes accions que persegueixen l'objectivitat i la cerca del punt mitjà, de balanç, d'equilibri de qualsevol situació jutjable. I en el teu cas, no hi ha hagut aquesta cerca, només s'ha utilitzat la desproporció i la ràbia del qui se sap més fort. Fort, sí; però just, no.

Abans, fins i tot, que acceptessis l'entrada a la conselleria de la Generalitat, sovint et posava com a exemple de polític excepcional. Per què? Perquè malgrat que feia molts anys que eres a la política, i els últims anys encapçalant el grup majoritari de l'Ajuntament de Barcelona, no perdies mai la capacitat d'escoltar els altres. No imposaves mai el teu criteri sense discutir prèviament, sense demanar el parer dels qui t'envoltaven i, sobretot, dels qui tu pensaves que en sabien més. Tant et feia que aquesta gent fos d'un altre partit o no saber a qui havien votat; per a tu, el seu criteri, tècnic o d'especialista o fins i tot polític, t'importava. Això et feia diferent.

Mai no he format part de cap partit, però sempre he estat al voltant de la política perquè professio-

nalment he tingut la sort de poder treballar per unes empreses que gestionen els serveis de les persones, els serveis públics. Ens vam conèixer el juny del 2011, quan l'amic i nou gerent municipal de Barcelona ens va presentar. I sempre em vas semblar un polític especial. Posaves la gent per davant de qualsevol altra cosa, i volies començar des del principi, per entendre les diferents visions que poguessin haver-hi.

Aquesta posició humil et permetia de manar i dirigir des de la comprensió, la fusió d'idees i la competència de tots per trobar la millor opció, la millor idea en cada cas. Unes idees que a vegades eren pròpies, i a vegades les converties en pròpies però t'havien vingut de fora, dels teus col·laboradors i companys a qui no dubtaves a preguntar. 'Tou', et deien uns. Savi, dèiem els qui treballàvem més a prop i apreciàvem aquest caràcter obert, però decidit al final.

Per això vas ser el millor president de TMB des del batlle Clos, a parer meu. Perquè preguntaves, perquè t'esforçaves a entendre una companyia amb gairebé set mil treballadors i que cada dia movia dos milions de barcelonins. No volies només inaugurar la compra de busos o nous quilòmetres de metro. Volies saber què volia dir ser motorista del metro o conductor del bus. Volies saber per què li costàvem 90 milions d'euros a les administracions i per què això es podia defensar com a necessari, perquè era eficient en termes econòmics i ecològic en termes de transport i de ciutat.

També et feia excepcional la bonhomia, la mirada cap a la gent. Sempre pensaves en el tercer, en el ciutadà, en qui patiria una determinada decisió o en gaudiria. Això hauria de ser prou normal en l'àmbit de la política. I potser ho és més que no pensem. Però per a tu era molt fàcil fer-ho i deixar veure que així ho pensaves i ho senties. Pensaves en la gent. Eres en política per millorar la comunitat, no l'individu. Creies en el bé comú, en la capacitat d'organitzar-nos com a comunitat, en la ciutat com a conjunt de persones. I per això et rebel·laves contra l'ús i sobretot l'abús de poder i de la manipulació fàcil d'aquells qui se saben forts, perquè anar contra el qui mana és una patent per a molts mitjans. No suportaves veure com quatre encaputxats et trinxaven un bus que cada dia portava mil persones a treballar i que a sobre deien que ho feien per la justícia social de tots. No et donava la gana d'acceptar com a normal que quatre individus decidissin per la força que aquell local o aquell pis ja era seu, encara que fos moda dir-ho. Però et rebel·laves sobretot perquè no volies que la força substituís la raó, l'intel·lecte i, sobretot, les persones. Ets home de diàleg i de paraula, i per això no suportaves la impunitat i la injustícia.

Potser aquests dos valors extraordinaris et feien poc tàctic. Poc polític, en el sentit d'intuir sobre quin tema era oportú parlar-ne i

Només tenies bones paraules per a la gent de base que havia aconseguit la detenció en poques hores de tots els qui hi estaven implicats

Que tot el món sàpiga que no hi havia ni una sola ordre del màxim responsable de la seguretat del país que no cridés a l'ordre

sobre quin era millor fugir i deixar-lo a algú altre. Per a tu, no hi havia tabú ni oportunitat purament política. No fugies mai. Encara que sabessis que no et portaria sinó problemes i 'condemnes' dels mitjans. Amb tu, hi podíem comptar sempre. Encara que fos en un tema 'lleig', com ara defensar la Guàrdia Urbana quan era una mena d'esport denigrar-la gratuïtament. Allà hi eres. Defensant-la encara que no fos gens 'popular'. Aquells deu mil agents avui encara parlen de la teva valentia com a primer tinent de batlle enfrontant-se als qui els tractaven de criminals i en feien escarn públic per a documentals manipulats i altres mitjans.

Ens vàrem veure pocs dies després de l'atemptat a la Rambla. I només tenies bones paraules per a la gent de base que havia aconseguit la detenció en poques hores de tots els qui hi estaven implicats. I, sobretot, em deies que t'agradava veure com el cos dels Mossos havia estat al costat dels familiars, dels ferits, dels companys de les altres policies locals i estatals que havien treballat ben a prop per evitar una segona matança.

Saps que sóc lluny de casa. Pateixo per totes les coses que llegeixo i sento (i que encara puc veure per la televisió que aviat tancaran). Però, sobretot, tinc molta pena pel teu empresonament. Sé que ets fort de mena, i que la dona i les nenes et fan ser encara més fort. Però això no impedeix que sigui dolorós saber que ets allà, privat de llibertat i patint la humiliació que representa que uns jutges i fiscals et mirin amb el menyspreu del prepotent, del qui té la força i tot ho pot, del qui diu que ets un home violent i que et tanca perquè ho tornaràs a ser.

Tinc ganes de saber, ben aviat, que ets fora. Ho espero amb delit. Crec que has de proposar-te d'escriure tot el que has viscut aquests mesos, però també aquests últims anys. Fes-ho. La gent es mereix que algú com tu expliqui què ha passat de debò. Què t'han fet i per què t'ho han fet, sabent que és injust. Perquè saps que t'ho han fet malgrat saber que és injust, perquè et fan pagar allò que més mal i ràbia els fa: que hi hagi qui té criteri propi i no té por d'expressar-lo, amb la paraula i amb la raó. Fes-ho, Quim. Escriu-ho. Serenament. Que tot el món sàpiga (jo crec que molts ja ho saben) que no hi havia ni una sola ordre del màxim responsable de la seguretat del país que no cridés a l'ordre, al control, a la serenitat, a la via pacífica d'aquell referèndum de l'1-O.

Segurament no t'han arribat les dues cartes que t'havia escrit abans.

Em consta que contestes a tothom i amb rapidesa. I per això sé que no han arribat. Segur que no les he enviat pel canal bo... Espero que aquesta, sí.

Una abraçada molt forta, Quim!

Per allò que vulguis i necessitis!

CRÒNICA D'UNA DECISIÓ SALOMÒNICA: TARRAGONA ÉS CATALUNYA

PERE MARTÍ

El president Torra, amb el batlle de Tarragona, Josep Fèlix Ballesteros. ACN

El president de la Generalitat, Quim Torra, trenca oficialment amb la monarquia espanyola després que Felip VI es negui a disculpar-se pel discurs del 3-0 * El govern del PP va deixar aïllat el port de València traient-lo de tots els eixos ferroviaris europeus *** Francina Armengol critica la presó preventiva dels líders independentistes**

TEMA DEL DIA

La decisió no ha estat fàcil. Aquest matí, a palau, hi ha hagut una discussió intensa sobre si el president havia d'assistir o no a la inauguració dels Jocs Mediterranis de Tarragona. Quim Torra ha escoltat els seus col·laboradors més propers. Hi havia motius de sobres per a no anar-hi: la presència del rei espanyol Felipe VI, que ha refusat de reunir-se

amb el president aprofitant que era a Tarragona i que no s'ha retractat ni ha demanat disculpes pel seu agressiu discurs del 3 d'octubre, en què aprovava la repressió contra Catalunya. La temptació de plantar-lo era alta. De motius, no en falten. Era un moment ideal per a mostrar el refús institucional a la seva actitud intransigent.

Però els Jocs Mediterranis es fan a Tarragona, els organitza l'ajuntament i els ha pagat, en bona part, la Generalitat. És més, per culpa dels incompliments econòmics de l'estat espanyol, es van haver d'ajornar un any. No paguen, o paguen tard, però vénen a posar-se la medalla. Per a Tarragona és un esdeveniment important i el seu batlle, Fèlix Ballesteros, hi ha deixat la pell per aconseguir-lo, juntament amb molta gent de la ciutat. Tarragona és una de les grans ciutats de Catalunya i el president del país no pot deixar-los plantats. El president Torra ho és de tots els catalans,

entre els quals hi ha els tarragonins, i no pot cedir espai ni regalar el protagonisme institucional precisament a qui maltracta Catalunya, a un dels responsables que en aquests moments hi hagi nou persones a la presó i set a l'exili. Totes, per haver defensat la democràcia.

No és moment per a fer festa, però menys per a cedir el protagonisme a un dels principals culpables de la repressió. La solució ha estat salomònica. Torra presidirà l'obertura dels Jocs, però trenca amb la monarquia: no assistirà a cap més acte organitzat per la monarquia espanyola ni la Generalitat convidarà la monarquia espanyola als seus actes. Institucionalment, fa de president de Catalunya, sense cedir terreny, però políticament aplica el programa republicà d'acord amb la majoria sortida de les urnes del 21 de desembre. Torra ja ha mostrat que vol dialogar, ho va demanar a Felipe VI per carta, però el rei espanyol ho ha descartat. Un rebuig que compta amb l'aval

Torra ja ha mostrat que vol dialogar, li va demanar a Felip V per carta, però el rei espanyol ho ha rebutjat. Un rebuig que compta amb l'aval de la Moncloa

de la Moncloa, que ha defensat el paper de Felipe VI durant els fets d'octubre. La portaveu del govern de Pedro Sánchez, Isabel Celáa, ha dit que 'va complir les seves obligacions i el paper institucional que té la corona'. Un aval que Torra es pot apuntar a la llibreta de qüestions pendents que portarà el dia 9 de juliol a la reunió amb Pedro Sánchez.

L'assistència de Torra potser no haurà agradat a un sector de l'independentisme, que preferia el gest de la plantada, que sempre és més èpic. Però també deixa sense arguments els unionistes que voldrien un president amagat, aïllat, desaparegut, i que aprofitarien la seva absència per alimentar el greuge territorial, com fa Ciutadans, quan diu que Tarragona és la demarcació més maltractada de Catalunya. Calia ser-hi, però també calia fer un gest de ruptura amb la monarquia i Torra l'ha fet. Però els jocs es fan a Tarragona. 'És casa nostra', ha recordat el president. Tarragona és Catalunya.

MÉS QÜESTIONS

El govern del PP va deixar aïllat el port de València. L'herència que el govern de Mariano Rajoy ha deixat a València causa sorpreses a mesura que, encara, es descobreixen coses. L'executiu del PP va deixar fora dels seus plans la connexió del port de València amb l'eix Mediterrani-

ni-Cantàbric i l'eix Mediterrani-Atlàntic. El president de l'Autoritat Portuària de València, Aurelio Martínez, ha informat avui que el Ministeri de Foment dirigit per Íñigo de la Serna no va incloure en el seu informe de peticions a Europa la connexió del port de València amb aquests dos ramals. El Consell Europeu, que es reunirà d'aquí a quinze dies, té previst d'aprovar una sèrie de modificacions en els traçats de les xarxes transeuropees de transport de mercaderies per ferrocarril i per culpa de l'actuació de De la Serna, el port de València perdrà dos ramals clau que el connecten als principals eixos continentals. Entre els plans, ja no entra l'eix Mediterrani-Cantàbric que connecta el port de València amb el de Bilbao per Sagunt, Terol, Saragossa i Pamplona, ni tampoc es prioritzarà l'eix Mediterrani-Atlàntic, la connexió del moll valencià amb el port portuguès de Sines, al sud de Lisboa. Tant el president de la Generalitat, Ximo Puig, com el batlle de València, Joan Ribó han reaccionat iradament i han demanat al nou ministre de Foment, el valencià José Luis Ábalos, que rectifiqui i torni a connectar el port de València amb els corredors Atlàntic i Cantàbric en les seves propostes a la Unió Europea.

Francina Armengol critica la presó preventiva dels dirigents independentistes. La presidenta de les Illes, Francina Armengol, s'ha desmarcat una vegada més de la línia oficial del PSOE i ha admès que no se sent 'còmoda' amb el fet que hi hagi presos independentistes en situació preventiva i que 'seria millor per a tots no trobar-se en aquesta situació'. Creu que el problema entre Catalunya i Espanya s'ha de solucionar dialogant i ha recordat que el PSOE té una proposta que 'desgraciadament no ha estat escoltada per gaire gent'. En declaracions al programa matinal d'Ona Mediterrània, també ha criticat la petició de presó contra el raper mallorquí Valtònyc, que actualment està refugiat a Bèlgica. 'Tot i que discrepo amb les lletres, no crec que per això t'hagin de tancar a la presó', ha dit. Durant l'entrevista, s'ha mostrat esperançada pel canvi de govern a Madrid, però no amb

l'aprovació del pressupost que va deixar el PP, perquè 'deixen a la cua d'inversió a les Illes Balears i són poc socials'.

Els consellers de Territori de les Illes i el Principat reprenen la col·laboració. El conseller balear de Territori, Energia i Mobilitat, el socialista Marc Pons, i el conseller català de Territori i Sostenibilitat, Damià Calvet, s'han reunit avui a Palma. Ambdós han explicat que havien tractat situacions que afecten els dos territoris, com ara la protecció de la Mediterrània de sondatges i prospeccions petrolieres i el paper de les Illes i el Principat en el corredor mediterrani. Després de la trobada, que ha estat 'una presa de contacte', els dos consellers es tornaran a citar passat l'estiu amb els respectius equips per a una reunió de feina. D'aquesta manera, ha dit Calvet, donaran temps al govern espanyol de Pedro Sánchez i al nou ministre de Foment, José Luis Ábalos, per a 'acabar de conèixer el Mediterrani' i poder començar a fer-hi feina i 'gestionar-ne el dia a dia'. Pons ha valorat la reunió com a 'més que positiva' i ha dit que 'servirà per a reforçar els lligams entre Catalunya i Balears'. Pons ha destacat, sobretot, el suport clau del Principat a l'hora d'incloure el port de Palma en el corredor mediterrani i 'enganxar les Illes a aquesta infraestructura portuària i ferroviària per al transport de mercaderies'.

LA XIFRA

10 anys de presó són els que ha dictat l'audiència de València per a Enrique Crespo, ex-president de l'Entitat Pública de Sanejament d'Aigües Residuals (Emarsa) pels delictes de malversació, prevaricació i falsedat en document oficial. Crespo també és ex-president de la Diputació de València i ex-batlle de Manises.

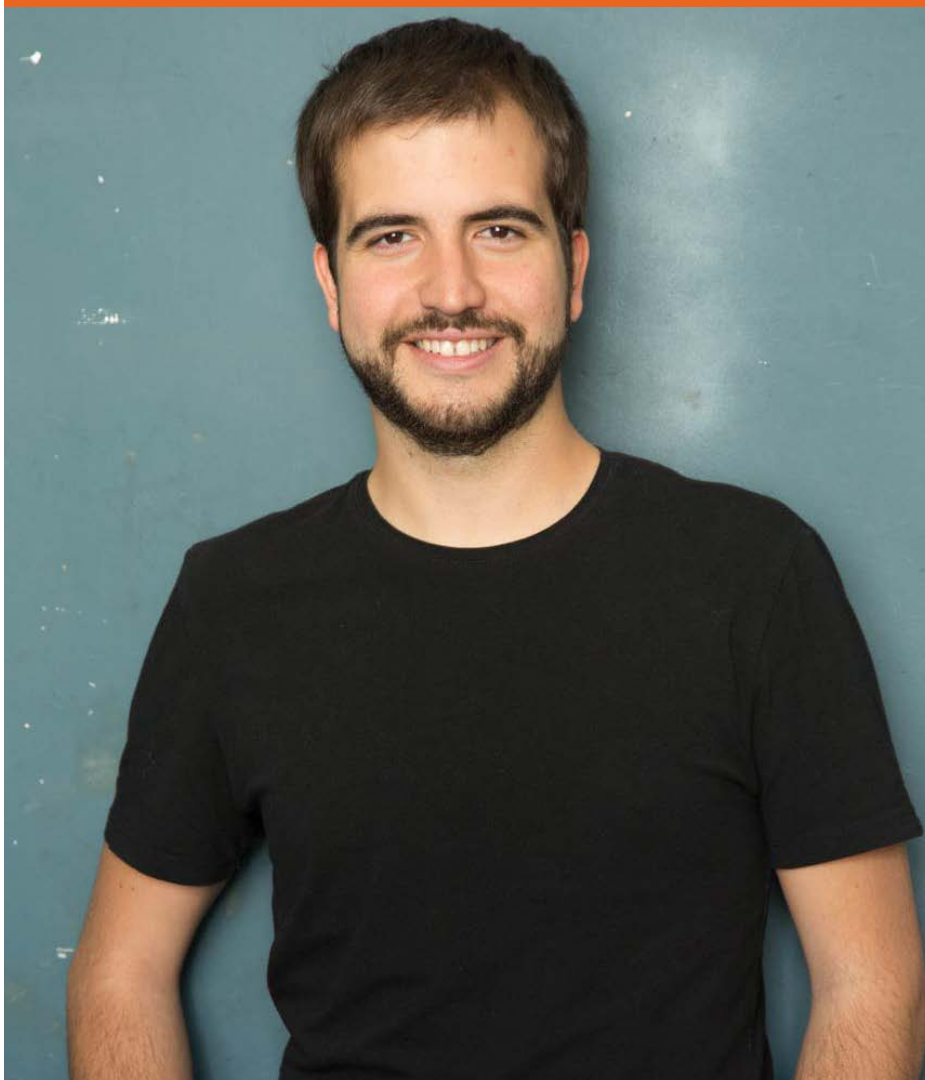
TAL DIA COM AVUI

El 22 de juny de 1922 va néixer Marta Mata, pedagoga, fundadora de l'associació de mestres Rosa Sensat i política. Va ser diputada i senadora socialista i presidenta del Consell Escolar de l'estat espanyol. III

RICARD USTRELL

‘La televisió ha de ser un clau d’una nit. Si és un clau de cada dia, perd força’

Entrevista al periodista i conductor del programa ‘El suplement’ de Catalunya Ràdio i presentador de ‘Quatre gats’ a TV3

ROGER GRAELLS

El periodista Ricard Ustrell (Sabadell, 1990) s’ha agafat uns dies de vacances després d’un any frenètic. Els esdeveniments polítics d’ençà de l’octubre, amb el referèndum i tota la repressió, les eleccions del 21 de desembre i la formació de govern han condicionat i tensat l’actualitat. Ustrell va combinar fins al desembre la seva feina a ‘El suplement’ de Catalunya Ràdio amb l’estrena de ‘Preguntes freqüents’ (‘FAQS’) a TV3, i després, el programa ‘Quatre gats’.

Parlem amb ell sobre el ‘FAQS’, la ràdio, el 155, les pressions polítiques, la gestió de l’èxit tot i la joventut, el seu començament a la ràdio i els seus projectes de futur. Diu que mai no podrà deixar de fer ràdio, però que algun dia renunciarà al periodisme i que li agradaria obrir un restaurant. De moment, però, espera que Catalunya Ràdio renovi ‘El suplement’ i prepara la segona temporada de ‘Quatre gats’ a TV3.

—Penseu ja en la temporada vinent?

—Exacte. Hi anem treballant. Però encara no sabem què farem.

—Catalunya Ràdio no ha renovat ‘El suplement’, encara?

—No. Encara no.

—N’heu parlat?

—Enguany, la situació econòmica no ha ajudat a establir converses. Sí que darrerament hi ha hagut una aproximació perquè puguem continuar.

—Amb ‘El suplement’, o us han fet alguna altra oferta?

—No he rebut cap oferta de res. He presentat un projecte per a fer ‘El suplement’ dos anys més. No sé què volen, encara. Entenc que sí, que continuaré. Estaria molt bé.

—Us agradaria conduir ‘El matí de Catalunya Ràdio’ algun dia?

—Ui! No ho sé. Poden passar moltes coses. Sempre dic que ‘El suplement’ és

Mai no havia vist el 'FAQS' quan el feia jo, mai

Els polítics s'equivoquen amb els mitjans de comunicació

un projecte que té sentit a curt termini. Tinc clar que si el fem un any més és per renovar-lo, fer-li una volta i proposar un producte diferent, que la gent es pugui sorprendre. Fer coses diferents, aportar veus noves, aquesta és la nostra línia. El nom no és important, ho és la manera com fem les coses.

—I el 'Quatre gats' de TV3 tindrà una segona temporada?

—Espero que sí. També és als despatxos, en aquest cas de TV3. Aquesta temporada es va pensar amb entrevistes a tres homes i després a tres dones. Entenc que no hauria d'haver-hi cap problema. Tenim coses 'pre-tancades' i convidades, i per tant haurien d'afanyar-se una mica.

—Quins noms teniu sobre la taula?

—Això no us ho puc dir, encara. Però la idea és ensenyar tres històries de tres dones triomfadores. Fins ara hem fet les històries de tres fracassos. Salmond va provar de guanyar la independència d'Escòcia al referèndum i no se'n va sortir, Valls va provar de guanyar unes primàries i no se'n va sortir, i Mújica va provar de fer una revolució i al final hi va renunciar. Eren tres intents de somnis molt diferents amb personatges molt diferents. Ara volem explicar tres victòries amb les històries de tres dones que també siguin ex-presidents o que hagin ocupat càrrecs de presidència.

—La visibilitat que us va donar 'Preguntes freqüents' us ha proporcionat ofertes de televisions o ràdios?

—Alguna oferta. Sí que he notat que m'estima una gent que abans no ho feia.

—Qui?

—Gent que va amb corbata, que treballa als mitjans de comunicació, tant de Catalunya com d'Espanya.

—Què penseu del 'Preguntes freqüents' actual?

—Abans no el mirava repetit perquè no tenia temps, i ara alguna vegada l'he mirat. Crec que la Laura Rosel ho fa molt bé, tal com era previsible. M'encanta

com ho fa. És l'única cosa que puc dir. Tampoc no ho miro gaire, no tinc temps. Mai no havia vist el 'FAQS' quan el feia jo, mai. No puc valorar-ho gaire.

—Ho vau deixar per manca de temps?

—No, perquè vam acordar des del principi que faria quatre mesos. Si no, hauria estat impossible compaginar els dos projectes. Fem catorze hores de ràdio cada cap de setmana, és molta feina. A més, amb els horaris era molt difícil de compaginar. Però estem molt contents amb l'experiència i l'oportunitat del Terrat i TV3. Vam aprendre moltíssim d'un mitjà de comunicació que no dominàvem ni coneixíem. Que hagi anat tan bé i que tinguéssim bona acollida va ser una carambola i una gran sort.

—Un punt diferencial és que ara van al 'FAQS' personatges ultres com l'advocat de VOX o el periodista d'OK Diario de dissabte passat, que va dedicar-se a provocar Txell Bonet i Susanna Barrera, les companyes de Jordi Cuixart i Jordi Sànchez.

—Crec que un programa com aquest en una televisió pública ha de mirar de representar tantes veus com sigui possible, i ha de portar com més perfils ideològics millor. Hi ha moltes sensibilitats a la societat i a la televisió hem de representar-les de la millor manera possible. Un altre debat és qui portem, per què i quins debats fem. Jo no m'hi posaré, cadascú fa la feina com creu. A mi em criticaven perquè entrevistava Manuel Valls a TV3. Ha estat primer ministre de França i ministre de l'Interior. És un personatge interessant, més enllà de com pensi i de si ens agrada o no. Som en un moment en què potser s'exerceix una mica massa de pressió en aquest sentit i s'ha de confiar més en els professionals. És veritat que hi ha altres mitjans de comunicació, sobretot a l'estat espanyol, que ho fan molt malament. Estem tots molt sensibles. Per una banda, és bo perquè tenim una societat crítica i activa, però per l'altra, és dolent perquè condiciona els professionals. Això no ho podem permetre.

—De totes maneres, no havíeu portat mai l'advocat de VOX.

—No.

—Per què?

—No ens ho vam proposar. Però vam portar altres perfils que no agradaven. Una de les crítiques era que es parlava molt castellà a TV3. Va ser una de les meves apostes. Considerava que en un moment de tanta tensió havíem de sentir gent d'Espanya que parlés en castellà i que pensés diferent del missatge que ens arriba des d'Espanya. La nostra feina és trencar tòpics i qüestionar coses, com més trenquem els esquemes de la gent, més interessant. Hem de fer la gent llesta i intel·ligent, a mi m'agrada que em qüestionin.

—Amb la intervenció del 155, heu rebut pressions?

—No, mai.

—Tampoc per la manera com us havíeu de referir als presos polítics i als exiliats?

—No... Reps pressions de la gent. Els professionals hem estat molt lliures. És cert que durant el moment del referèndum va haver-hi moments tensos perquè alguns mitjans van retirar els anuncis, altres no... Hem viscut un moment de constant assenyalament que crec que no ha estat bo. Crec que no hauríem de barrejar les coses. A una persona que condueix ambulàncies i se l'assenyala per com fa la feina, se'l deixa treballar lliurement. Hem d'entendre que els professionals dels mitjans públics som professionals de la informació. Ho podem fer més bé o més malament, això és criticable, però la informació és una cosa molt sagrada i l'hem de protegir. Si no, ens trencarem.

—Alguns mitjans espanyols han comprat el discurs del PP i de Ciutadans contra TV3 i Catalunya Ràdio. Acusacions d'adoctrinament, de parcialitat, d'afavorir l'independentisme... Què en penseu?

—És que els informes demostren la contrària. Al 'FAQS', al principi, hi ha-

CEDIDA

via una mena de boicot del PSC, del PP i de Ciutadans. No volien venir. Jo no ho entenia. Al final van acabar venint, però costava molt. Al final vaig deixar cadires buides. Si no volen venir que no vinguin, però que quedi clar que la nostra voluntat és representar-los. És molt difícil de fer la feina així i crec que els polítics s'equivoquen amb els mitjans de comunicació. Que ens deixin treballar tranquil·lament.

—Va ser electoralisme? Quan s'acostaven les eleccions del 21 de desembre, la campanya contra TV3 es va intensificar.

—Sí. És un discurs que els funciona. Amb la nova llei de la CCMA, veurem quins partits entren al consell de govern i quin rol juguen els partits que tant critiquen. Perquè seran coresponsables. Segurament hi ha uns interessos electorals. El problema és quan et posen al mig de tot això. Tu, al final, vols fer una feina que t'agrada i que t'apassiona, i no pensaves que t'havies de sentir amenaçat per tot aquest entorn.

—En aquest moment polític tan complex, heu tingut situacions del directe difícils de gestionar, amb més tensió de l'habitual?

—Sí, sobretot al principi. Al setembre i a l'octubre. Alguns polítics venien però a no dir res. A 'El suplement' vaig deixar de portar polítics durant uns dies, fins que tinguessin alguna cosa a dir. Sí que he sentit que s'estava molt pendent de què feia i què deixava de fer. I això et fa perdre la mirada sobre altres qüestions. També és veritat que el moment era molt important i havíem de parlar de política. Som en un moment de saturació i necessitem parlar de política d'altres maneres, amb altra gent. Compartia la idea de Sergi Pàmies de veure gent a TV3 que no hi sortia mai. No ho sé, l'Enric González, que és un paio brillant. Hauria de sortir a TV3 cada setmana. Hi ha molta gent interessant que és moment de recuperar-la o de descobrir-la. I ens aporta noves mirades. Això és interessant. El moment és apassionant.

—Quin ha estat el directe més difícil?

—Segurament el primer d'octubre. Abans va haver-hi atemptats que no oblidarem. Però el primer d'octubre va ser... Havia fet el 'FAQS', havia dormit tres hores, i a les set del matí ja es veia que hi hauria merder. I vaig haver de donar pas després de dir 'hola' perquè

ja carregaven. Això va ser difícil de gestionar. Imaginàvem que podien passar coses, però no aquestes. Havia de ser un matí tranquil i un vespre més de nit electoral i va acabar convertint-se en un matí en què la ràdio era imprescindible per a saber com anava tot i una tarda més tranquil·la, tot i que al final els discursos van ser molt importants per a entendre també on som ara. Va ser un dels dies més complicats.

—Personalment, com ho vau viure?

—Amb una sensació molt estranya. Veia molta gent que feia una cosa ben normal, votar. I havia d'explicar com la policia mirava d'evitar-ho amb una brutalitat desmesurada. Provar de cercar la distància i explicar les coses quan passen des d'un estudi de ràdio i veient-ho per una pantalla és complicat.

—Posar distància és de les habilitats més complicades d'adquirir?

—En aquell dia concret, sí. Veies les imatges, les persones, les situacions... Era molt fort, tot plegat. Depèn del dia. Crec que la distància és bona i també ajuda, perquè arriba informació de molts llocs i cal prioritzar i seleccionar. Si ets allà, et pot semblar que el que passa al teu voltant és més important.

—El que va passar després, amb la repressió, els empresonaments, l'exili, el 155, i la situació política actual, com ho valoreu?

—Es va prometre una república, es va votar en un referèndum, no es va poder votar del tot perquè va haver-hi una repressió de l'estat brutal... Es va donar aquest referèndum per bo, però alhora es va acceptar el 155 i els partits van anar a unes eleccions autonòmiques en què es deia que continuàvem construint la república. Ara som en un moment en què hi ha un govern que considera que cal fer la república en un marc autonòmic i en el qual hi ha una ciutadania, un 50% de la població, que no se sent part d'aquest projecte. Crec que no hem sortit de cap embolic, sinó que encara s'ha embolicat tot una

mica més. Hi ha coses que necessiten i reclamen política. I moltes vegades ens preguntem per què falla, què falla. No s'entén, per exemple, que hi hagi polítics a la presó i a l'exili, cantants condemnats i violadors al carrer.

—Hi ha fractura social a Catalunya?

—No, social no. Crec que hi ha blocs polítics molt diferenciats i que han vist que la confrontació els dona rèdits electorals. Penso ara en Ciutadans. I això crec que fa mal a la política. Confio que en els pròxims temps això pugui canviar, però els gests de les dues parts no són d'entesa. Potser això pot acabar afectant la societat, però no crec que siguem una societat fracturada.

—Us ha interessat sempre la política, o l'interès ha crescut d'acord amb la feina?

—Sempre m'ha interessat, però la feina m'ha fet posar les piles.

—Després del pas per TV3, us agrada més la televisió o la ràdio?

—He fet ràdio tota la vida, des que era molt petit. Per mi la ràdio és una cosa molt natural. És entrar a casa els avis i

anar a buscar el pot de les galetes. La televisió és com quan tens divuit anys i t'emboliques amb algú. A la televisió m'he sentit més còmode al 'Quatre gats' perquè t'ho pots preparar més, he conegut gent que no hauria conegut mai, el procés d'edició és més lent i podem ensenyar el que volem... M'agrada la televisió que està cuidada. La televisió ha de ser un clau d'una nit. Si és un clau de cada dia, perd força.

—Quan vau començar a escoltar la ràdio i què escoltàveu, de petit?

—Jo anava a l'escola a Matadepera i em venia a buscar el meu avi. Anava amb la meva germana, i un dia ella va posar Ràdio Flaixbac. I em vaig adonar que no escoltava el de sempre, el 'Versió original'. Aquell dia vaig prendre consciència que escoltava la ràdio. D'escoltar el Toni Clapés a Catalunya Ràdio vaig anar a l'Antoni Bassas, al 'No ho diguis a ningú' del Jordi Basté i després també a la ràdio espanyola, com l'Iñaki Gabilondo. Després em vaig afeccionar a ràdio del passat, 'El lloro, el moro, el mico i el senyor de Puerto Rico', el 'Sang bruta'... Em vaig convertir en una mena de friqui de la ràdio.

—I aleshores us va interessar pel periodisme?

—Després. Vaig començar a col·laborar a Matadepera Ràdio amb tretze anys i a Ràdio Sabadell amb catorze. M'agradava molt la ràdio i era com un joc. Des d'aleshores he continuat jugant i he tingut la gran sort de poder-ho fer i que em paguin per fer-ho. Vaig estudiar la carrera de periodisme perquè ma mare estigués contenta. El periodisme és un ofici que s'aprèn treballant i la carrera et dona unes eines, però no t'arregla res. És un ofici que està a l'altura d'un mecànic. Sí que és veritat que quan vaig acabar la carrera, en un moment determinat, em vaig adonar que m'agradava fer periodisme. Però són idees que vaig evolucionant, no ho sé. Igual Potser d'aquí a dos anys m'adono que m'agrada una altra cosa.

—Considereu que heu tingut sort?

—He tingut molta sort. Tinc vint-i-set anys i des dels quinze que treballo a la ràdio. He renunciat a una part de la meua vida i de mi, però és clar, els meus amics i companys de classe no han tingut l'oportunitat de treballar als mitjans públics del país, per exemple. Això és una oportunitat i una sort que he tingut. Buscada o treballada, però és una sort i un privilegi. No hauria de ser així. Qualsevol estudiant de periodisme hauria de tenir l'oportunitat de treballar als mitjans públics. Si no, no té cap sentit que tinguem universitats públiques i mitjans públics.

—A què heu renunciat?

—He renunciat, per exemple, a sortir molt de festa quan era més jove per tancar-me en un estudi de ràdio. Segurament, he renunciat a una part de la meua família. I he renunciat a construir altres jo. Per exemple, a estudiar filosofia, que és una de les coses que sempre he volgut fer. O tenir un fill de jove, volia fer-ho amb vint-i-dos anys i no he pogut.

—Voleu ser pare aviat, doncs.

—M'agradaria, però no depèn només de mi!

—Com prepareu les entrevistes?

—L'equip de 'El suplement' és una gran família. Tothom sap la funció que té. Va molt rodant i sol. Dibuixo la idea cap a on volem anar, l'equip treballa el contingut i fem reunions i estudiem el personatge junts. Després sí que refaig el guió i me'l plico a la meua manera.

—Feu molts silencis durant les entrevistes. La gestió del silenci és la cosa més important?

—Crec que costa molt dir coses interessants. Jo, com a mínim, crec que no en tinc gaires a dir. He optat per escoltar molt i fer preguntes que es faria tothom des de casa. També les més òbvies. Crec que les persones que entrevistem són gent que, si les deixes parlar, s'expliquen. Crec que bàsicament hem d'escoltar i repreguntar quan toca. Has d'escoltar perquè parlin, es relaxin i es deixin anar més.

—Com porteu la gestió de l'èxit professional?

—Ostres... No sé si he triomfat gaire jove. Sí que les coses han anat molt de pressa i crec que això ha fet que alguna gent no hagi entès per què m'ha anat tot així o per què he arribat on he arribat. Això ho puc entendre. Ho porto bé.

—És difícil?

—És difícil perquè hi ha molta gent que ho ha intentat i no se n'ha sortit. A les redaccions, hi ha molta frustració personal i de projectes. Això es fa difícil de gestionar. Però no té a veure tant amb els professionals com amb els equips gestors que s'han trobat, que no han sabut entendre'ls ni aprofitar-ne el talent. Això, a vegades, sí que genera una mica de tensió.

—On us veieu d'aquí a cinc anys, quina ambició teniu de cara al futur?

—Em veig obrint un restaurant.

—No m'ho crec.

—Sí, sempre he volgut tenir un restaurant. Tota la vida. M'agrada molt menjar i tinc un amic que és cuiner.

No s'entén que hi hagi polítics a la presó i a l'exili, cantants condemnats i violadors al carrer

La ràdio em connecta amb el meu avi, que era molt important per a mi

—Canviariéu la ràdio pel restaurant?

—Ostres... La ràdio no la deixes mai. Les ganes de fer ràdio no les perdré mai, he crescut amb això. La ràdio em connecta amb el meu avi, que era molt important per a mi. Ell em va ensenyar la ràdio. Renunciar a la ràdio seria renunciar a una part de mi. Sí que pot passar que em quedi sense feina, que no em vulguin o que no tingui cap més oportunitat de fer un programa. Es pot fer ràdio de moltes maneres. Hi ha ràdios locals. Una altra cosa seria renunciar al periodisme. Crec que sí, que en algun moment hi renunciareu o ho deixareu perquè, si no, em tornaré boig.

—Voleu dir que si Catalunya Ràdio no renova 'El suplement', podem veure Ricard Ustrell una altra vegada a Ràdio Sabadell?

—[Riu] Home, espero que això no passi ara! Confio que Catalunya Ràdio voldrà que continuï 'El suplement'. Donem per fet que sí, oi?

—Donem per fet que sí. Quins reptes us proposeu per a la temporada vinent?

—Continuar a 'El suplement' i fer el 'Quatre gats'. Tinc algunes idees, però encara no n'he pogut parlar amb ningú. Suposo que aviat en podrem parlar. ■

JOSEP GAVALDÀ

‘La destrossa de la Punta es pot revertir’

El representant de la plataforma Horta és Futur – No a la ZAL ens explica per què es fa, avui, la primera marxa des del port de València fins a la Punta

HORTA ÉS FUTUR

NÚRIA CADENES

Amb el lema ‘Guanyem el futur, recuperem la Punta’, s’ha convocat, aquest dissabte, 23 de juliol, al matí, una marxa festiva i reivindicativa. Surten a les 10.30 del rellotge del port de València. Fins a la Punta, un bell espai d’horta vora ciutat que ha quedat colpit per l’amenaça de construir-hi una zona logística lligada al port. El mes de maig passat, va néixer la plataforma Horta és Futur – No a la ZAL com una alternativa en positiu a la destrucció que comportaria el polígon logístic. Parlen de desurbanització, de corredors verds, d’una València que respiri, abraçada amb naturalitat als espais oberts que li donen oxigen i sentit. Ens ho explica Josep Gavalrà (València, 1968), físic, històric del moviment Per l’Horta i activista de la nova plataforma.

—Si jo fos una marciana que acabés d’arribar ara a València, com m’explcaríeu què és la ZAL i què hi passa, a la Punta?

—Us diria que els ports tendeixen al creixement sense límit. I el port de València, com el de Barcelona, ha emprès una carrera embogida per a ser com més va més gran. I ha establert que necessita una zona d’activitats logístiques (ZAL), és a dir, un polígon. No és una qüestió de càrrega i descàrrega sinó més aviat de manipulació i tractament de la càrrega dels vaixells, de manera que no cal que siga al costat del port. Però ho fan. I tramiten la ZAL d’una manera exprés, es planifica damunt d’un terreny d’horta privilegiat, el que hi havia al sud del port de València, al costat de la mar, i tenia platja.

—Tenia.

—Cosa de deu anys abans del projecte de ZAL, l’ampliació del port es menjà la platja de la Punta i de Natzaret. Després van decidir fer la ZAL en un lloc on vivia gent. Es posà en marxa la maquinària estatal, perquè els ports depenen de l’estat, amb l’aquiescència dels governs tant municipal com autonòmic d’aquell moment. El PSOE començà el projecte i el rematà el

Si diuen que són el govern del canvi, ens agradaria veure... canvis

Pensàvem que, quan gent com el batlle Ribó, del qual tenim fotografies amb pancartes de 'Salvem la punta', tinguera responsabilitats de govern, es notaria

PP. I el rematà de molt mala manera: en la fase final, hi havia unes dues-centes, tres-centes famílies que hi vivien, en un paisatge idíl·lic, la gent havia viscut de la terra durant generacions i en un ambient molt tranquil. Va ser infernal.

—Les imatges terribles del desallotjament per la força...

—Va ser aquella maquinària de dir, per un decret d'urgència, que te n'has d'anar de ta casa, sí. Hi hagué una expropiació sobre la base de l'interès general (que és una figura molt discutida, perquè caldria pensar què és l'interès general). I al final la qüestió és que aquelles famílies se'n van haver d'anar d'allà. Algunes ho van fer de manera voluntària, acceptant els fets inevitables, i hi hagué gent que no, que resistí, bàsicament al voltant de l'associació de veïns la Unificadora, de la Punta. Els van massacrar, els van treure de les cases a cops de porra de la policia.

—Aquesta expulsió violenta es va fer l'any...

—La culminació va ser el 2003: es van pagar les indemnitzacions que van voler pagar, es van enderrocar les cases. Va ser un abús total. Allò fou el pecat original de passar per damunt de les vides i de les hisendes de les persones que tranquil·lament i honrada vivien on havien viscut sempre. Precisament, aquesta setmana hem reactualitzat, amb l'ajuda del departament de Filosofia del Dret de la Universitat de València, amb la professora Ruth Mestre i Amnistia Internacional, un informe on es parla clarament de violació de drets humans en el cas dels veïns de la Punta, en aquell moment. Aquest tema tot sol, de fet, ja justificaria la campanya que fem. Perquè s'ha de saber que, passats quinze anys, aquella desfeta, aquell trencar el territori no ha servit absolutament per a res perquè no s'ha instal·lat ni una sola empresa de les que deien que era peremptori que tingueren els terrenys.

—Sembla una burla.

—És una burla i un exemple de llibre de com no s'han de fer les coses en el te-

rritori, que és amb prepotència, passant per damunt de les persones i amb cap participació de la ciutadania. S'omplin la boca de participació, però resulta que no és la simple exposició pública d'un projecte durant quaranta-cinc dies i ja t'ho faràs: és una altra cosa. I encara més quan parlem d'actuacions amb un impacte així: l'abast físic de la ZAL són 700.000 metres quadrats, i en un lloc molt delicat. Aquesta obra, si es materialitzara, condicionaria el futur de la ciutat i de la comarca per als cent anys vinents.

—I ara heu reprès la campanya per a la recuperació de la Punta.

—La història continua, passen moltes coses, entre les quals, que un grup de veïns de la Punta van fer un recurs contra el pla. La justícia espanyola té la velocitat que té i, finalment, primer el Tribunal Superior de Justícia de València, el 2013, i després el Tribunal Suprem, el 2015, perquè l'administració havia presentat un recurs en contra, diuen que tot el que s'ha fet és nul de ple dret. Això és importantíssim i, junt amb la reactivació del pla, és el fet que motiva la campanya. Perquè han passat dues coses.

—Quines?

—La primera, que el Tribunal Suprem diu que tot el pla és il·legal i s'ha de recomençar la planificació des de zero. I la segona, que la Generalitat Valenciana, per a sorpresa nostra, insta València Plataforma Intermodal, el consorci promotor del projecte, a reactivar-lo.

—Quan dieu la Generalitat, voleu dir la d'ara? Després del canvi de govern?

—Sí. Per això he dit 'per a sorpresa nostra'. Pensàvem que, quan algú com el batlle Ribó, del qual tenim fotos amb pancartes de 'Salvem la Punta', arribara a tenir responsabilitats de govern, es notaria. Perquè ell sap perfectament de què parlem i com van patir els veïns i la destrossa que es va fer. Per tant, que en aquest tema no vejам oposició per part de l'Ajuntament de València ni tampoc per part de la Conselleria de Territori del nou govern ens sembla demolidor. No

pot ser que, governe qui governe, governe el port. Perquè el missatge que donem és demolidor. Per a la democràcia, per al sistema polític, perquè, al final, duu la ciutadania al desànim. Com si no servira de res canviar un govern.

—Ara, doncs, han presentat un nou pla?

—Sí. El setembre passat es va presentar el 'nou' (així, entre cometes) pla especial de la ZAL en la Punta i ara tenim por que l'administració valenciana l'aprove. Si ho fa, ens tocarà anar al contenciós, que segurament ens donarà la raó, però quan? Mentrestant, a més, es generaria una gran inseguretat jurídica en la zona, cosa que implicaria que les empreses continuarien sense instal·lar-s'hi, les parcel·les sense vendre i tot fet un desastre. Com ara. Només has de passar per allà per veure-ho: com si hi haguera caigut un meteorit. No tindríem aquest temor si haguera passat una altra cosa.

—Quina?

—Que quan el consorci presentara el pla, la conselleria li haguera dit: no, feu una proposta decent i no repetiu l'emplastre. Haguera pogut ser, però no. Han presentat un pla que és idèntic, en un 99%, al que havien presentat en l'època del PP. Han actuat com si no saberen que, des que van començar amb tot això han passat vint o vint-i-cinc anys, i que han canviat el context legislatiu i el context ambiental, tot. I que hi ha una cosa que abans no coneixíem i que es diu canvi climàtic, també. Ara mateix hi ha un nou paradigma en el territori, que curiosament està incorporat en la legislació valenciana, que diu que abans de veure la infraestructura gris, és a dir, les zones urbanitzades i les infraestructures, s'ha de veure el negatiu: la infraestructura verda.

—Què és?

—El sistema d'espais oberts, d'espais rurals, de parcs naturals, que conformen o possibiliten no sols que les espècies es puguin moure i que els ecosistemes tinguin viabilitat sinó que els humans tinguem una vida millor. De fet, ens donen serveis ambientals gratuïts que, si no,

HELENA OLCINA

no tindríem: coses com ara la resiliència davant les pluges tempestuoses, que seran més nombroses, més irregulars i més fortes; davant els episodis d'onades de calor que inevitablement vénen a l'estiu i que seran també més intensos i més freqüents; mitigar els efectes de l'illa de calor, que és la diferència tèrmica que hi ha entre una zona urbanitzada i la no urbanitzada o la verda... Tots aquests serveis ambientals ens els proporciona la infraestructura verda.

—Heu parlat d'un sistema per al cas de València.

—Són totes les zones que hi ha al voltant de la ciutat, en aquest cas l'horta, el parc natural de l'albufera, el parc natural del Túria, i també els jardins i parcs urbans, que també tenen un paper dins d'aquest sistema d'infraestructura verda. De fet, tenim la possibilitat històrica d'unir les dues reivindicacions que hi va haver els anys setanta.

—I que es van guanyar.

—I que es van guanyar: l'antic llit del

Túria i el Saler. Si no s'haguera batallat, ara, a l'antic llit del riu, en comptes del jardí, que és un orgull i un gaudi per a tothom, hi tindríem qui sap quants carrils d'autovia. Al Saler no sols hi havia un projecte d'urbanització, sinó que ja l'havien començat a fer. Ja hi havia cases fetes. Però es va aturar. A temps i amb valentia. Es va decidir políticament. I ara ningú no dubtarà que fou la millor decisió que es podia prendre. Fins i tot des del punt de vista econòmic: si compares el valor d'haver urbanitzat eixa zona, o el valor actual com a marca de ciutat i com a serveis ambientals que dona no haver-ho fet... És que no hi ha color. Doncs l'espai que uneix el Saler i el final del llit del riu és, precisament, la zona de la Punta, que és on volen posar la ZAL. I s'ha de pensar també una altra cosa.

—Quina?

—Que, a més de tancar la possibilitat de connectar el riu vell amb el Saler, posar la ZAL a la Punta induiria, inevitablement, més trànsit pesat, inevitablement necessitaria ampliar-se, seria una pressió

La sentència del Suprem obliga a fer una nova proposta, però no obliga que siga un polígon

És millor rectificar a temps i fer les coses com cal que no pas continuar la destrossa només perquè ja s'hi han gastat diners

permanent per al camp i l'horta que té al voltant, que ja és molt fràgil (és l'horta de Rovella, de la poca que queda d'aquella séquia) per a pobles del sud com ara Castellar-l'Oliveral, Pinedo o Natzarret.

—Però és obligatori que vagi allà, la zona logística?

—Si vols posar un polígon, suposant que fóra necessari, primer has d'analitzar el territori i veure quin és el lloc més adient o quin és el lloc on no s'hi hauria de posar de cap manera. Bé, doncs un lloc on no s'hauria de posar de cap manera és la Punta. De fet, la sentència del Suprem obliga a fer una nova proposta, però no obliga que siga un polígon. Pots planificar-lo com vulgues, que per això ets l'administració i tens el poder d'ordenar el territori. De tota manera, per a tramitar el pla com a ZAL, han de fer-ho amb un informe de sostenibilitat ambiental ordinari (i no l'abreujat que hi han col·locat, per cert). Això implica, per exemple, que necessita una exposició pública, i que has d'oferir tres ubicacions distintes per al projecte, i justificar per què la que tries és la millor ubicació. Ara no ho poden fer, això, perquè, de facto, hi ha dues megazones logístiques a València.

—Un apunt important.

—Una, en l'encreuament del bypass amb la carretera N-3 entre Riba-roja i Xiva, que hi ha milions de metres quadrats de polígon logístic i milions de metres quadrats comprats per la Generalitat per a ampliar. I una altra és el parc Sagunt: milions de metres quadrats amb una clara vocació logística (s'hi acaba d'instal·lar el centre logístic de Mercadona, per exemple). Nosaltres diem que, sense entrar a qüestionar el model (que el qüestionem, perquè si analitzes el model de comerç i de transport marítim veus que és una bogeria total, però aquesta és una altra història), suposant que una ZAL siga necessària i inevitable, no és necessari posar-la allà. No és una zona de descàrrega. No ha d'estar al costat mateix del port. Ens hem entrevistat amb el president del port i ells mateixos

diuen que l'endemà d'inaugurar-se, si s'inaugurara, aquesta ZAL quedaria xicoteta. Home! Doncs de què parlem? És tot absurd.

—Les cases es van enderrocar, la terra ha estat violentada. Però al món hi ha experiències, i ben properes, de desurbanització i de recuperació.

—Exacte. La destrossa de la Punta es pot revertir. Dins de la campanya hem fet un taller de desurbanització, precisament, amb dos experts de Catalunya, Marta Colomer i Martí Franc, que han fet una actuació en l'Estartit i una altra en el Cap de Creus, on s'ha recuperat tota la zona del Club Med. Van fer una ponència impressionant on va quedar molt clar molt clar que tècnicament les coses són possibles. No: possibilitatíssimes.

—És qüestió, per tant, només, de voluntat política?

—Diuen que, com que l'administració ja s'hi ha gastat cent seixanta milions, que s'ha de continuar, que, si no, seria com llençar-los. Bé, això és molt discutible, perquè les tres quartes parts d'aquests milions corresponen a expropiacions. Però en el model que proposem, sòl públic de connexió entre dos ecosistemes, el llit antic del Túria i el Saler, eixos costos no es malbaratarien perquè l'actuació continuaria essent pública. Què perdrien de la inversió, per tant, si ho continuem mirant en aquests termes? Uns quaranta milions. Però com deia el meu iaio, val més perdre que més perdre. I és millor rectificar a temps. I fer les coses com cal. No continuar la destrossa només perquè ja s'hi han gastat diners. Ja tenim l'experiència d'altres punts del món on planifiquen i urbanitzen i gestionen el territori amb innovació i amb visió de futur, que és una cosa que falta moltíssim aquí.

—Un pla i perspectiva.

—Si ja sabem com ho fan en altres llocs, anticipem-nos, innovem nosaltres també en comptes de lamentar-nos després i gastar-nos una altra vegada els diners traslladant no sé on el polígon que aca-

bem de fer. Home, col·loca'l d'entrada en aquest no-sé-on i la joia que tens aprofit-la, converteix-la en el que ha de ser: un corredor obert entre zones verdes. Això donaria a la ciutat de València una potencialitat espectacular. Perquè, si us n'adoneu, quan pugues el llit antic cara amunt acabes en el parc de Capçalera i, després, el parc de Capçalera fa de transició amb la zona rural del Campanar, i després ja ve el parc natural del Túria. D'aquesta manera podríem unir dos parcs naturals, el parc del Túria i el de l'albufera, per mitjà de la ciutat de València. És una oportunitat espectacular que no podem perdre.

—S'hauria d'aprofitar.

—Des del nostre punt de vista, és lamentable que no hagen tingut la valentia que preconitzaven en les seues campanyes electorals. El batlle deia que era impossible tornar la terra a cadascun dels propietaris. D'acord. Però és que no demanem això. Sabem que hauria de ser per un procés judicial de reversió. No dic que no fora el que hauria de passar en un país normal, dic que, ací, és inviable. Serien processos judicials inacabables. Ja que el sòl s'ha expropiat, ja que és públic i ja que la iniciativa pública té unes capacitats que les associacions i els veïns no tenim, que la faça valdre. Perquè ara sí que és d'interès general que això siga verd. I que en part torne a ser horta amb preferència per als veïns que hi vivien. I encara hi ha una altra qüestió que no entenen: que seria un benefici per a la ciutat. Però un benefici econòmic, també. Econòmic. En fi, el cas és que hi ha un rerefons, ací.

—Digueu.

—L'ajuntament ha signat una mena de conveni amb el port. Ells es pensaven que era el conveni de la seua vida i jo pense que és un dels errors estratègics més grans que es podien cometre: a canvi que el port els cedisca (ni tan sols ho regala a la ciutat), uns terrenys entre el port i la pedania de Natzaret per a fer-hi un parc de desembocadura, com l'anomenen, doncs diguem que els acceleren el tema

de la ZAL des del punt de vista municipal. Nosaltres ja estem d'acord que es faça un parc de desembocadura, és clar. Però un parc de desembocadura que desemboque en alguna cosa, que no siga un cul de sac. Imagine que ho voldran vendre com un triomf de cara a les eleccions. Però, al final, la cosa que em sembla més trista és la manca de model de ciutat, la manca d'una visió. Mireu: també està en lliça el tema del futur parc central, en les antigues instal·lacions ferroviàries del centre de València. És fantàstic, perquè és una zona molt castigada. Però enlloc del món civilitzat ja no es fan parcs aïllats del context, de la infraestructura verda. Nosaltres encara tenim l'oportunitat de connectar aquest parc central amb un corredor verd al sud, i com que eixe corredor verd seguiria la connexió amb la resta de la malla, inevitablement hauria de tornar a passar per la Punta. És que és tot tan, tan, tan... Vull dir: però per què no ho veieu?

—Justament això pensava ara. Si jo ho entenc a la primera, què passa amb els polítics?

—Ells també ho entenen. Però jo no sé què passa. Tenen por. O el que siga. I ara veurem també el Ministerio, perquè de moment els senyals que dóna, tot i tenir un ministre valencià, són horrorosos. Ens hem mobilitzat tot el curs. I amb la marxa a la Punta volem visibilitzar la qüestió en el context ciutadà. I que l'administració valenciana comence a repensar-se coses. Com a ciutadà, em doldria molt perdre aquesta oportunitat.

—El curs vinent pot ser clau, per tant, per a la Punta i per a la ciutat.

—És decisiu perquè és any electoral, i ens agradaria veure coses. Sobretot, si diuen que són el govern del canvi, ens agradaria veure... canvis. Una cosa tan senzilla com aquesta. Sabem que ubicar la ZAL allà o no fer-ho és una decisió política. Per això nosaltres demanem solucions polítiques. Per això necessitem dirigents polítics amb visió de futur i amb visió de ciutat, algú que entenga que, si aconsegueix fer un cinturó verd

Amb la marxa a la Punta volem visibilitzar la qüestió en el context ciutadà

Enlloc del món civilitzat ja no es fan parcs aïllats del context, de la infraestructura verda

entre el final del riu i l'albufera, serà una cosa que quedarà per a la història i de la qual gaudirà tot el món, independentment de la renda, de l'edat o de la ideologia política. Ricard Pérez Casado va passar a la història com el batlle que va fer el riu verd; doncs Ribó podria passar a la història com el batlle que va recuperar la Punta. O pot ser aquell batlle que va deixar que l'empastre es cronificara. Ara encara és a temps d'escollir. ■

Turquia vota entre acabar el regnat d'Erdogan i donar-li el poder absolut

L'Aravot Les eleccions més ajustades d'aquests darrers temps enfronten l'actual president contra tota l'oposició coordinada

SEDA HAKOBYAN I ALEXANDRE SOLANO

Aquest diumenge es fan simultàniament eleccions presidencials i legislatives a Turquia, on es decidirà si es dona encara més poder a Recep Tayyip Erdoğan, o no. Tota l'oposició s'ha coordinat per posar fi a la presidència d'un dirigent que és al capdavant de l'estat des de l'abril del 2003 i com més va de manera més autoritària.

La votació servirà per a activar les reformes constitucionals que es van votar en un polèmic referèndum l'abril del 2017. El candidat que surti elegit gaudirà d'una 'superpresidència', que sumarà el càrrec de primer ministre i president, amb més poders encara.

El nou president tindrà capacitat per a nomenar alts càrrecs i membres del govern sense passar pel parlament, legislar a cop de decret i elaborar pressupostos, i també podrà elegir gran part dels membres del Consell Suprem de Jutges. A més, tindrà capacitat de dissoldre el parlament. En canvi, el procés invers, destituir el president, exigeix una majoria gairebé impossible de dos terços de la cambra.

Les eleccions s'haurien d'haver fet el 3 de novembre de 2019, però el president va decidir d'avançar-les, aprofitant l'auge del sentiment nacionalista, després de la invasió turca de la regió síria d'Afrin, que era sota control de milícies kurdes, considerades terroristes per l'estat turc.

També cal tenir en compte la situació econòmica: des

del començament de l'any, la lira turca ha perdut un 21% del valor respecte del dòlar, cosa que ha comportat un encariment d'alguns productes, i la inflació se situa per sobre del 11% interanual. Hom augura que la situació empitjorarà i, per tant, unes eleccions d'aquí a un any i mig dificultarien encara més una victòria d'Erdoğan.

La voluntat de l'actual president és mantenir-se com a mínim fins al 2023, centenari del naixement de l'estat turc, tot que amb la reforma constitucional es podria mantenir en el poder fins al 2028.

L'oposició s'ha organitzat per evitar un nou mandat d'Erdoğan, i en aquestes eleccions, de manera excepcional, només hi haurà dues llistes i la candidatura pro-kurda.

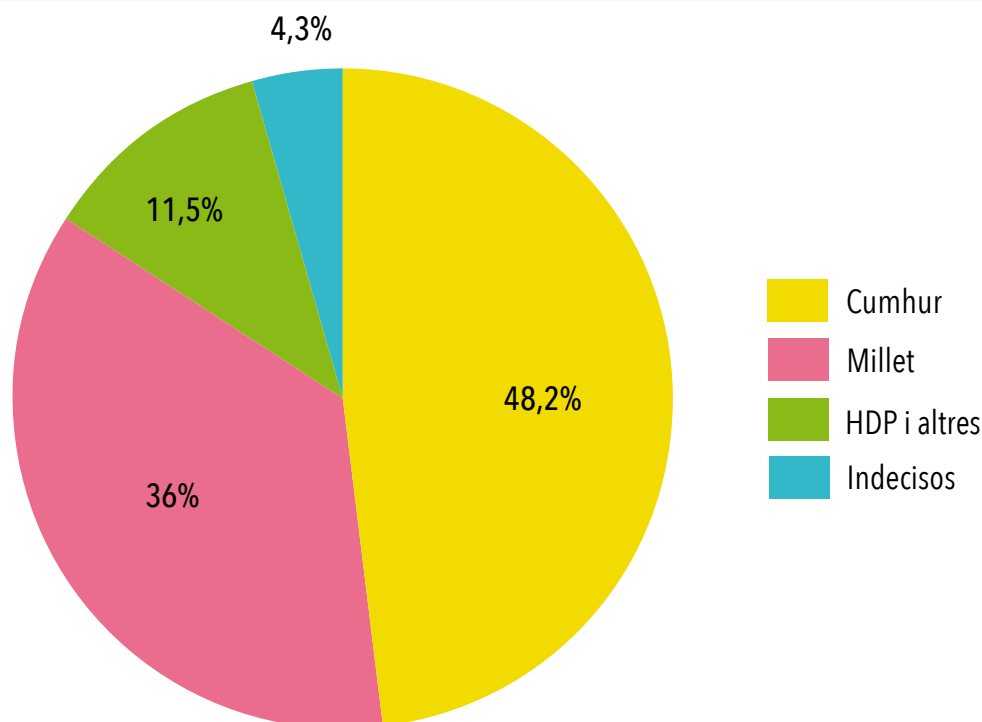
L'oposició més forta contra l'Erdoğan més dèbil

A les darreres eleccions del novembre del 2015, el partit de govern, el Partit de la Justícia i el Desenvolupament (AKP), va obtenir tot sol una còmoda majoria absoluta, 317 de 550 (58%), però ara li ha calgut fer una aliança amb el Partit del Moviment Nacionalista (MHP), formació ultranacionalista, contrària a les minories, conservadora i estretament vinculada a organitzacions d'extrema dreta com els Llops Grisos.

El pacte es va acordar arran de la reforma constitucional, aprovada en referèndum, en què era necessari el suport de l'MHP, i ara, juntament amb un partit petit, han format la coalició Aliança Popular (Cumhur İttifakı). Entre les tres formacions van sumar a les darreres

El president turc, Recep Tayyip Erdoğan. E.P.

Darrer sondeig sobre el repartiment d'escons, del 14 de juny, de Plus Mayak. vw

eleccions el 61,93% del vot i el 65% els escons.

Però aquesta vegada no tenen la majoria assegurada, ni de bon tros. El principal partit opositor, el Partit Republicà del Poble (CHP), socialdemòcrata i kemalista, s'ha aliat, en una coalició transversal anomenada Aliança de la Nació (Millet İttifakı), amb els islamistes Partit de la Felicitat (SP), els conservadors Partit Demòcrata (DP) i el Bon Partit (İYİ Parti). Tot i les diferències, tenen en comú un únic objectiu, que és derrotar Erdoğan i tornar el país a la plena democràcia.

El Bon Partit és justament una escissió de l'MHP. Se'n va separar perquè el dirigent del partit havia incomplert la promesa de no pactar amb el govern i va pactar la reforma constitucional. L'escissió, encapçalada per l'ex-ministre Meral Aksener, que va fer campanya pel no en el referèndum, és principalment

el sector del partit de la part oest, més favorable a la secularització i de la democràcia, llegat de Kemal Atatürk, que ha debilitat Erdoğan en els darrers temps.

El tercer bloc electoral és el Partit Democràtic del Poble (HDP), prokurd i defensor de les minories nacionals, però també amb un clar caràcter d'esquerres, que el va portar en les darreres eleccions a obtenir un 10,3% dels vots a la ciutat d'Estambul o un 8,9% a Esmirna, i que fins i tot podria incrementar aquest vot després de l'aliança dels socialdemòcrates amb partits conservadors.

Una majoria clau i ajustada, marcada per la netedat de les eleccions

La formació de dos grans blocs fa que l'única gran incògnita de les eleccions legislatives és si la coalició d'Erdoğan obté la majoria absoluta, o en canvi, l'aconsegueix el bloc opositor,

que obtindria el suport dels prokurds davant l'alternativa de l'actual president.

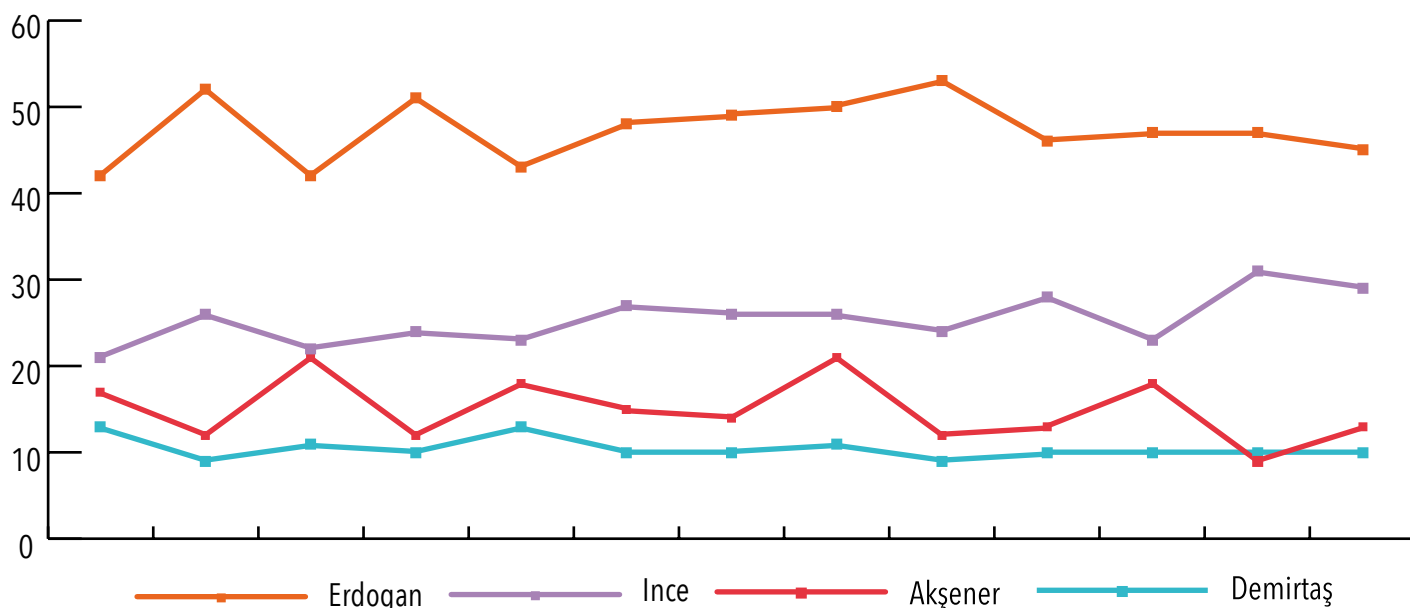
Els sondeatges indiquen una victòria segura de la coalició governamental, però el fet realment important serà la capacitat d'assolir la majoria absoluta, els tres-cents escons. Segons el darrer sondeig, l'actual majoria de govern tindria 289 escons i la suma de l'oposició 285, però amb 26 escons que fluctuaven i que farien decantar la victòria ací o allà.

La manera més senzilla d'assegurar la majoria absoluta seria que l'HDP, que en les darreres eleccions va assolir el 10,76%, no arribés al mínim exigint del 10% dels vots, una barrera electoral altíssima, pensada històricament per a evitar l'entrada dels kurds al parlament turc.

El sistema electoral, malgrat no ser majoritari, és molt poc proporcional. En un 37% dels districtes (32 de 87), s'elegeixen tres diputats o menys, i en deu més, només quatre escons. En les zones kurdes, en cas de no passar el partit pro-kurd, la majoria aniria a parar al partit d'Erdoğan, que s'asseguraria la majoria amb molta comoditat.

Els sondeatges apunten a l'entrada d'aquesta formació, aproximadament amb el 12% dels vots, però no seria pas estrany un moviment governamental destinat a dificultar la participació al Kurdistan turc.

D'ençà del 2016, dels ajuntaments governats pel partit pro-kurd, vuit de cada deu han estat intervinguts, i el líder i candidat Selahattin Demirtaş, fa un any i mig que és a la presó, acusat d'organització i propaganda terro-

Evolució dels candidats en els darrers sondejos. vw

rista. La fiscalia en demana 14,2 anys de presó. A més, cinc mil militants han estat detinguts i una part important dels diputats continuen empresonats.

Les zones kurdes és on hi ha més presència de l'estat d'emergència, i en aquestes eleccions s'han resituat centres electorals, amb la voluntat, segons Demirtaş, de fer trampes.

Les eleccions presidencials es juguen a les legislatives

El mateix dia que es fan eleccions legislatives per conformar el parlament, també se'n fan de presidencials, on hi ha en joc la continuïtat d'Erdogan.

El president actual, també en coalició amb l'MHP, té un suport que va del 45% al 50% dels vots, segons els sondejos, malgrat que el 2014, tot sol, va obtenir un 52% en la primera tanda sense necessitat de fer-ne cap més.

En aquesta votació, l'oposició hi va dividida,

perquè no hi ha la desproporció i de segur que és més possible d'evitar aquesta majoria absoluta en la primera tanda amb candidats que representin ideologies diferents, i no pas un candidat únic que podria desmobilitzar una part dels votants.

L'objectiu seria forçar la segona tanda, que, si coincidís amb la pèrdua de la majoria absoluta del parlament diumenge, podria mobilitzar encara més l'oposició i refredar la majoria governamental.

El candidat socialdemòcrata, Muharrem Ince, que gairebé segur que seria el rival d'Erdogan en una hipotètica segona tanda, va començar a contrapeu per l'avançament electoral, però ha anat aconseguit més popularitat a mesura que avançava la campanya.

Ince, del sector més moderat del partit i defensor dels valors laics, prové d'una família conservadora; la se-

El president actual, també en coalició amb l'MHP, té un suport que va del 45% al 50% dels vots, segons els sondejos

va germana i la seva mare porten el vel islàmic. Alhora, és un candidat més afí a les demandes kurdes que no pas el govern actual. Ha demanat l'alliberament de Demirtaş, a qui va visitar a la presó i li va dir que la situació s'havia de resoldre amb diàleg al parlament. Tanmateix, aliat amb ultranacionalistes, no sembla pas que pugui haver-hi un canvi radical en l'estatut del Kurdistan.

Un dels sondejos que ja han fet un pronòstic de la segona tanda donava un 53,7% del vot a Erdogan i un 46,3% al candidat socialdemòcrata. Però el fet que hagi guanyat popularitat i intenció de vot a mesura que ha avançat la campanya i el revulsiu que podria significar aconseguir la majoria parlamentària poden fer créixer molt Ince. El resultat pot ser molt ajustat i incert i el vot exterior pot ser clau per a decantar la victòria. En cas que calgués segona tanda, es faria el 8 de juliol.

El Consell d'Europa va fer una declaració dura dient que les eleccions no podien ser considerades 'genuïnament democràtiques' per la repressió

La darrera carta d'Erdoğan per a guanyar tant sí com no

Poc després d'anunciar les eleccions avançades, es prolongava per setena vegada l'estat d'emergència, que s'imposa ininterrompudament d'ençà del cop d'estat del juliol del 2016.

La repressió posterior al cop d'estat va portar 160.000 detinguts, 152.000 funcionaris acomiadats i 100.000 webs clausurades, amb la persecució de qualsevol oposició i amb una actuació de l'estat clarament a favor dels actuals governants. N'és un exemple el referèndum de l'abril del 2017, que va servir per a aprovar les reformes constitucionals, amb un resultat ajustat (51,4% de sí) i amb denúncies de frau per part de l'oposició.

La comissió electoral va acceptar a mig escrutini 2,5 milions de butlletes sense el segell oficial que es posa obligatòriament a la mesa electoral abans de lliurar-les als votants. No es pot saber si van ser manipulades. A més l'oposició va denunciar irregularitats com ara escrutinis secrets.

També durant la campanya hi hagué irregularitats que van afavorir Erdoğan. Un estudi d'aquelles mateixes dates

assenyalava que un 90% del temps de les notícies sobre el referèndum havia estat dedicat al sí. Afegim-hi encara que, amb l'estat d'emergència, les delegacions del govern tenen la capacitat d'autoritzar o prohibir actes, fet que perjudica clarament l'oposició.

La missió de l'OSCE va considerar que la campanya no havia estat equitativa ni 'a l'altura dels criteris europeus'. A més, 150 mitjans han estat tancats i 150 periodistes empresonats, al costat de milers que han estat despatxats i centenars a qui han retirat el carnet de premsa.

En aquestes eleccions, se segueix el mateix camí. El Consell d'Europa va fer una declaració dura dient que les eleccions no podien ser considerades 'genuïnament democràtiques' per la repressió, el canvi de llei electoral un mes abans de la convocatòria de les eleccions i l'estat d'emergència.

L'Associació pels Drets Humans ha reportat prohibicions d'actes o l'impediment de repartir propaganda, en què 47 dels 48 incidents catalogats anaven contra partits de l'oposició.

Un estudi del Consell Superior de Radiotelevisió mos-

trava que la televisió pública TRT havia dedicat 80 hores a Erdoğan, 25 a la coalició opositora i ni un segon a la candidatura kurda.

A més, com assenyalava El País, es van filtrar aquestes paraules d'Erdoğan en una reunió privada amb representats locals del seu partit: 'Respecte de l'HDP, seguim estratègies diverses. Això no ho diré en públic, però si ells no arriben a la barrera electoral nosaltres obtindrem un resultat molt millor.' Aquest fet encara ha aixecat més suspicàcies que el govern sigui capaç de dur a terme alguna acció que faci baixar la participació en les zones kurdes, i per tant, aconsegueixi l'exclusió de l'HDP al parlament turc.

Les eleccions de diumenge de segur que marquen un abans i un després en la política turca, en una contesa en què finalment l'oposició pot estroncar la política autoritària d'Erdoğan. En canvi, si guanya, superarà Kemal Atatürk, amb dues dècades al capdavant de l'estat, i podrà menar el país cap a un procés irreversible d'erdoganització de les institucions que dificulti l'assoliment de la plena democràcia. ■

7 DIES

{ La selecció de la setmana { 18-22 de juny

Divendres 22.

Joan Ramon Casals:
'Si la direcció
del PDECat no
s'arreglera amb
les bases ni amb
Puigdemont, ha de
fer un pensament'

ACN

Dilluns 18.

Dotze hores al port de València:
el final de l'odissea de
l'Aquarius

ORIOL BÄBLER

Dijous 21.

'Sóc besnebot de Francesc
Núñez Miquel, que va ser
afusellat a Paterna el 18 de
gener de l'any quaranta'

NÚRIA CADENES

Treballadores de Metges Sense Fronteres miren els vaixells ancorats al port de València. O.B.

Dotze hores al port de València: el final de l'odissea de l'Aquarius

Immigració L'operació de desembarcament s'ha allargat més de dotze hores · 200 persones han hagut de menester assistència mèdica, 144 han estat derivades cap a hospitals

ORIOL BÄBLER

El malson s'ha acabat. El marítim, solament. El Dattilo, l'Aquarius i l'Orione han atracat finalment al port de València. Els motors, després de mil cinc-cents quilòmetres de vergonya, han pogut callar. Silenci, per fi. S'han acabat les onades i les tempestes. Els 630 migrants ja són al nostre país. El paisatge eternament blavós que els ha acompanyats s'ha convertit en un escenari de ciment, periodistes, contenidors de co-

lors i envelats blancs. Al fons, com una pinzellada bucòlica, el perfil de la ciutat amb les estridències de Calatrava.

L'operatiu de desembarcament s'ha allargat més de dotze hores. Els serveis mèdics han trobat més afectacions de les esperades. Tanmateix, no s'ha comunicat l'existència de cap cas crític. En total dues-centes persones han requerit assistència, de les quals cent quaranta-quatre han estat derivades en hospitals. Només sis restaran ingressades. Emergències, però, ha aclarit que era per

Els motors, després de mil cinc-cents quilòmetres de vergonya, han pogut callar

patologies prèvies al viatge com lesions o diabetis.

D'una altra banda, els qui han superat el circuit mèdic instal·lat al moll han estat registrats i després enviats directament a centres d'acolliment de la Generalitat, on reben roba i un paquet d'higiene i poden descansar. Entre els 630 immigrants n'hi ha de trenta-una nacionalitats. Hi predominen els africans, especialment els sudanesos, els nigerians, els eritreus i els algerians.

L'arribada de la flota ha començat a les sis del matí. El Dattilo, el vaixell més gran i propietat de la guàrdia costa-

Els vaixells amb els immigrants rescatats a la Mediterrània, finalment arriben a València. O.B

nera italiana, ha estat el primer. Transportava 274 persones. L'Aquarius, amb 106, ha entrat per la bocana del port poc abans de les onze del matí. L'últim ha estat l'Orione, una fragata militar amb 250 més.

Sobre aquest darrer cal explicar un detall... A la popa, encerclant un helicòpter de l'armada, hi havia desenes de migrants asseguts sobre la coberta. Mirades perdudes sota un sol de justícia. L'escena era humiliant. Però encara ho era més la vestimenta dels militars: granota blanca de cap a peus, guants i mascareta. Metges Sense Fronteres no ho ha volgut comentar. 'Els vaixells han viatjat mot separats. No sabem si els han tingut a la cobertura durant tota la travessa', han dit.

I, malgrat tot, felicitat i agraïments

Els voluntaris de la Creu Roja, que treballen en la

recepció dels immigrants, deien: 'Després de tant de temps abandonats i tancats, és sorprenent com somriuen i la felicitat que transmeten.' Els metges de la Generalitat, que també hi participen, han dit: 'Són una lliçó de dignitat, cortesia i civisme.'

Durant els desembarcaments, se n'han vist fent abraçades als voluntaris i a la tripulació. També s'han sentit aplaudiments i crits de joia. Una vehemència en la gestualitat poc habitual en un moll avesat a la indiferència dels turistes.

Un immigrant, fins i tot, s'ha ajupit per tocar a terra. Els seus ulls han resseguit les costes de Malta, Sicília, Sardenya i Còrsega, però com si fossin mons irreals. Finalment, després de més d'una setmana a la Mediterrània, ha recuperat la seguretat de la terra ferma.

Al moll ara brillen el blanc del Dattilo, el gris de l'Orione i el carabassa de l'Aquarius, el vaixell més petit de la flota. Sembla impossible que dies enrere encabís tots els migrants, tot sol i desemparat. Un autèntic viatge al cor de les tenebres, que diria Joseph Konrad.

La improvisació de la Moncloa

Una volta han desembarcat, els immigrants han rebut dues notificacions: un permís d'estada a l'estat espanyol i un fulletó amb informació per a demanar protecció internacional. Tanmateix, no sembla que el govern espanyol vulgui garantir-la, aquesta protecció. El ministre de Foment, José Luis Ábalos, ja va explicar ahir que s'aplicaria la llei d'estrangeria i no es farien distincions entre l'Aquarius i les barques que arriben a Andalusia.

El ministre també va assegurar que donarien un permís d'estada a tothom per raons humanitàries. En primera instància havia de ser de tres mesos, ahir es va retallar a trenta dies i finalment serà de quaranta-cinc. Tanmateix, aquesta lleugera pròrroga no impedirà que una part dels immigrants acabin en un CIE quan el permís hagi expirat.

L'inspector en cap de la Comissaria General d'Estrangeria i Fronteres, Bernardo Alonso, ha assegurat que en el registre de dades dels immigrants es mira 'si n'hi ha cap que tingui ordre d'expulsió'. Si és el cas, l'afectat serà internat en un CIE i en acabat serà deportat. Tanmateix, Alonso ha dit que no tenia constància de cap cas.

El malson marítim s'ha acabat, ara comença el burocràtic.

Ciutadans queda fora de joc

Descol·locats D'ençà de la moció de censura, el partit de Rivera comprova les conseqüències de l'isolament polític i l'esclat de la seva bombolla

JOSEP CASULLERAS NUALART

Ciutadans comença a transitar un terreny que li és incòmode, al qual no està avesat, perquè l'operació mediàtica, política i econòmica que l'havia de menar al poder apartant-ne Rajoy ha deixat de tenir sentit. El nou panorama polític espanyol, i també el català, han deixat el partit d'Albert Rivera en terra de ningú: són enemics de tothom i compten cada vegada amb menys favors dels grans mitjans de comunicació de l'estat espanyol. I això s'ha anat traduint en propostes, proclames, declaracions i sortides de to que no han tingut cap suport polític important, cosa que els ha recordat que, malgrat la projecció de què havien gaudit

fins ara, tenen trenta-dos escons al congrés i hi són el quart grup.

La setmana passada Ciutadans es trobà sol al congrés (i no era la primera vegada) quan va presentar una moció per a convocar unes eleccions avançades. No tan sols no els van fer cas, sinó que els altres grups van aprofitar-ho per acarnissar-s'hi, dient que eren 'contradictoris', 'patètics' i que 'estaven desconcertats'. Després Rivera ha formulat més propostes que ningú no ha acceptat, com ara la de fixar un topall del 3% en les eleccions espanyoles per a excloure del congrés 'els nacionalistes'; o l'atzagaia-da de transformar el Valle de los Caídos 'en un cementiri nacional, com el d'Arlington, on hi és tothom, siguin del bàndol que siguin'.

El dirigent de Ciutadans Albert Rivera al congrés espanyol. E.P.

Albert Rivera, Inés Arrimadas, Carlos Carrizosa i José María Espejo Saavedra, al míting de final de campanya del 21-D. ALBERT SALAMÉ

Les sortides de to a Catalunya

Aquesta desorientació també té símptomes visibles a Catalunya, on Inés Arrimadas manté un to agressiu i bel·ligerant contra l'independentisme que cap més partit unionista no comparteix. Almenys en els gests, com el de refusar la reunió institucional amb el president de la Generalitat, Quim Torra, amb el pretext que del balcó del Palau hi penja un llac groc en record dels presos polítics i els exiliats; els dirigents de tots els altres grups, fins i tot el PP, es van reunir amb Torra.

És cert que anteriorment tampoc no havien tingut suport ni el discurs agressiu ni les propostes de Ciutadans orientades a dinamitar elements d'un gran consens polític, com ara el concert econòmic del País Basc o (amb excepció del PP) la

És cert que anteriorment tampoc no havien tingut suport ni el discurs agressiu ni les propostes de Ciutadans

immersió lingüística en les escoles catalanes. Però fins abans de la moció de censura contra Rajoy, el partit de Rivera gaudia d'un crèdit il·limitat dels principals mitjans espanyols, que li dedicaven milers de minuts d'entrevistes, editorials i portades a favor i enquestes inflades pronosticant un ascens electoral sense precedents que podria tombar Rajoy per a acabar prenent el poder a la Moncloa.

Aquesta dinàmica ja la vam veure en el procés electoral previ a l'anterior legislatura, quan el projecte per un 'Podem de dretes', en paraules del president del Banc Sabadell, Josep Oliu, era un fet, i anava a tota màquina. La realitat aleshores va desinflar aquella bombolla, però amb un Rajoy cada vegada més tenallat per la corrupció del seu partit i amb un enorme desgast polític per un procés independentista català en què Ciutadans s'havia erigit en el principal mur de contenció, l'operació s'havia reactivat amb força.

Totes les enquestes li ponien, i fins i tot la cadena Ser dedicava tota un reportatge d'anàlisi preguntant-se 'per què a Ciutadans li van tan bé les enquestes'? Però la carambola de Pedro Sánchez, que reeixí amb la moció de censura, va capgirar el panorama. A Rivera, no li va sortir

bé, perquè es va parapetar en les eleccions avançades, obsedit per tantes enquestes favorables, creient que tenia la Moncloa a l'abast de la mà. El PP de Rajoy estava enfonsat per la sentència que el feia responsable d'haver-se beneficiat de la trama Gürtel, i Rivera veia la possibilitat de fer el gran salt.

Va mirar de pressionar Pedro Sánchez perquè forçés l'avançament electoral, però el dirigent del PSOE va poder travar una aliança múltiple per fer fora Rajoy. I aquest va actuar calculant la manera de no facilitar l'ascens de Rivera, és a dir, frenar l'avançament de les eleccions –que hauria significat la seva dimissió–, en veient que la moció de censura anava endavant, i deixar que la votació es produís. Rivera trobava barrat el camí més ràpid, però també va pagar un cost d'imatge important pel fet de ser l'únic

Inés Arrimadas mira el mòbil en un ple del parlament, amb un llaç groc al fons. ALBERT SALAMÉ

El partit s'aferra al discurs de l'espanyolitat, de demostrar ser més nacionalista espanyol i defensor de la unitat d'Espanya que ningú

que donava suport al president perdedor que havia de deixar el càrrec per la corrupció del seu partit.

Ciutadans va anar contra tothom i tots els partits li van acabar fent el buit. Rivera es va trobar sol al congrés, durant aquells dos dies de debat i votació de la moció de censura. I en certa manera aquella solitud s'allarga. En poques setmanes, les enquestes extraordinàries que els atorgaven un ascens estratosfèric van passar a deixar-los en tercera posició, com aquesta del diari ABC de la setmana passada.

I encara cal afegir-hi l'ombra de sospita, que cada vegada s'engrandeix més, sobre la transparència dels comptes del partit. Un afer que arrosse-

guen de fa mesos i que aquest juny ha continuat amb l'obertura per part del Tribunal de Comptes d'un procés sancionador per haver fet pagar a tercers factures del partit.

L'allunyament d'El País

Fins i tot el gran defensor de les posicions de Ciutadans, el diari El País, ha tingut un canvi intern de direcció coincidint amb el canvi de govern a la Moncloa. La nova directora, la veterana periodista Soledad Gallego-Díaz, i l'equip de què s'ha acompanyat tenen una posició i un discurs que connecten molt més bé amb Pedro Sánchez i que s'expressen en editorials com el de fa dos diumenges, titulat 'Punt i a part'. Un editorial que no té res a veure amb

alguns altres de no fa pas tant temps en què el diari atacava amb una bel·ligerància sense precedents el dirigent socialista. Ara, en canvi, li donen la benvinguda i li demanen 'que reperi la destrossa del govern del PP'. El País deixa de ser el diari de Ciutadans.

I Sánchez, alhora, fa un gest per a trepitjar terreny a Ciutadans en la tria de ministres. En comptes de fer gests envers Podem, els partits independentistes catalans i el PNB, el president espanyol designa gent com Josep Borrell, Fernando Grande-Marlaska i Nadia Calviño, a qui el partit de Rivera havia elogiat i fins i tot havia proposat com a governadora del Banc d'Espanya. A Ciutadans li ha costat d'atacar els noms dels nous ministres, i ha hagut de basar l'ofensiva en les preteses 'concessions als independentistes', en relació, per exemple, a un suposat acostament dels presos a Catalunya.

El partit s'aferra al discurs de l'espanyolitat, de demostrar ser més nacionalista espanyol i defensor de la unitat d'Espanya que ningú, i de ser el partit més contundent amb els independentistes, de no tenir-hi miraments. Ho fa en un moment de recomposició de la dreta espanyola, amb el PP tocat per la corrupció i en procés de recanvi de lideratges, amb la figura de José María Aznar i el poder d'influència de la FAES planant sobre aquest debat. De moment, l'ex-president espanyol apunta la necessitat de remar junts tots dos partits. Però la lluita per un espai compartit pot acabar fent que els uns es mengin els altres. ■

MIQUEL MEZQUIDA

‘La meitat de les víctimes del País Valencià les van afusellar ací, a Paterna’

Aquesta setmana s'ha obert una nova fossa al cementiri de Paterna. Entrevistem l'arqueòleg responsable de l'exhumació dels cossos d'aquests homes que el franquisme va assassinar l'any 1940

NÚRIA CADENES

Parlem amb Miquel Mezquida, responsable de l'equip d'ArqueoAntro, quan les càmeres se n'han anat, i les famílies també, gairebé tothom. L'equip de l'excavació fa un recés, cerca l'ombra, descansa una estona abans de tornar-s'hi a posar. Sota un sol de justícia, s'ha començat a obrir una altra fossa d'assassinats durant els primers temps del franquisme. És la número 94. Hi ha els cossos d'homes de la Font de la Figuera, d'Ontinyent, de Gandia, de Sagunt, d'Aiora, de Xàtiva. Quan s'obri se sabrà. Quan s'obri, s'exhumi, es facin les proves d'ADN, s'acarin amb les mostres dels familiars que esperen, de fa tant de temps. Aquest dilluns de juny és un dia especial, al cementiri municipal de Paterna (l'Horta). Molta atenció, moltes emocions condensades en un grapat de metres quadrats de terra que ara es torna a remoure. Aquesta vegada, però, per mirar de fer-hi llum. Per exhumar els cossos que s'hi van voler amagar. Per identificar-los. Retornar-los, per fi, a les famílies que els han plorats, durant dècades, en silenci. Miquel Mezquida parla amb aplom, amb tranquil·litat, com si s'adonés que, juntament amb el seu equip, fa història. O potser, precisament, perquè és conscient que en fa.

—Si hi ha ningú que no sap què feu al cementiri de Paterna, com li ho explicàreu?

—Executem els processos d'exhumació de diverses fosses de Paterna a petició dels familiars. Avui, per exemple, que excavem, poden venir familiars que se n'assabenten i sol·licitar-nos que comencem processos nous. L'any 2013 vam començar el procés de la primera fossa, la del familiar d'Edu Ortuño, i des d'aleshores de mica en mica hem anat desenvolupant tot de processos. Gràcies als diners de la Diputació de València, l'any passat ja vam poder fer dues intervencions: la de la causa de Benifaïó que us deia, i la de Santi Vallés, la 113. Enguany treballem en la 22, que va impulsar Amèlia [Hernàndez], de Carlet,

Una família comença el procés i després se n'hi van afegint. A la fossa de Santi ja en són trenta-dues

En la major part de casos les famílies no no sabien que podien demanar els judicis sumaríssims

i ja s'hi han involucrat una dotzena de famílies més.

—**És com una cadena, això.**

—Sempre passa igual: una família comença el procés i després se n'hi van afegint. A la fossa de Santi ja en són trenta-dues. Per a les cinquanta víctimes que s'hi han trobat.

—**Sembla que de mica en mica es vagi trencant el tabú.**

—Sí, totalment. I quan les famílies veuen que hi ha suport institucional, més. Avui, per exemple, juntament amb la diputada de Memòria Històrica, ha vingut també el president de la Diputació de València. Hi ha un canvi de sensibilitat i, és clar, les famílies ho veuen. I veuen també que ara és el moment d'intentar abordar l'exhumació dels seus, perquè d'ací a un any hi ha eleccions i no se sap mai què pot passar.

—**Aquesta acumulació d'assassinats a Paterna...**

—És que pràcticament la meitat de les víctimes del País Valencià les van afusellar ací.

—**Del camí que baixa fins al mur en diuen el camí de la sang.**

—Sí, perquè deien que quan pujava el carro amb els cossos anava rajant la sang de les víctimes.

—**Com arribeu a centrar-vos, com a arqueòleg, en les exhumacions de la Guerra del 1936-1939?**

—Sóc llicenciat en història, i dins els àmbits d'estudi que més m'agradaven hi havia l'arqueologia i el món medieval i el contemporani. Del contemporani, la Segona República i la guerra, però vaig veure que no podia [somriu]... ser prou imparcial i vaig acabar estudiant arqueologia medieval. Però vaig fer de voluntari en exhumacions, i, al final, mira, m'he especialitzat en arqueologia de la guerra civil. I en arqueologia forense. D'alguna manera un poc per sort. I per haver trobat en el seu moment arqueòlegs que em van permetre d'anar de voluntari a fosses d'Aragó. Després ja vaig poder desen-

volupar ací processos d'investigació, localització de fosses i exhumació.

—**I com es manté la distància?**

—Supose que cada equip i cada persona ho fa a la seua manera. Jo no mantinc distància amb les famílies. De fet, sempre que comencem un procés nou vénen famílies d'altres processos a donar suport. Hi ha familiars que fins i tot ja vénen de voluntaris a excavar, de seguit, amb nosaltres. Edu Ortuño, que és manobre, ens cedeix la radial, material d'obra per a picar les lloses de formigó... ve i s'està tot un matí treballant amb nosaltres. O siga que es crea una relació especial entre les famílies i l'equip.

—**Anímicament, com es viu?**

—Hi ha dies. Quan s'obri una fossa és un dia especial. Les famílies de la 94, és clar, avui estaven, imagineu-ho: 'Ja és ací, ja és ací!', em deien. Després de tant de temps és un dia alegre. I potser estàs especialment sensible. Per a la resta de famílies, ajudar-ne altres és també seguir l'estela d'aquesta sinergia que es genera. Es donen suport entre ells, es relacionen també per la querella argentina... Crec que ara mateix hi ha, al País Valencià, una implicació molt especial.

—**També us encarregueu de la investigació o us centreu en l'excavació?**

—Cada cas és diferent. Per exemple, a la fossa 113, Santi Vallés, que és investigador, ja havia desenvolupat pràcticament tota la primera part del treball. Només vam haver d'agafar-ho, plasmar-ho en un projecte arqueològic i presentar-ho per intentar aconseguir la subvenció. Però en la major part de casos les famílies no ho han desenvolupat tant, no sabien que podien demanar els judicis sumaríssims i tot plegat, i aleshores nosaltres fem també eixa part.

—**D'on traieu la informació?**

—Al registre civil de Paterna hi ha les actes de defunció. A vegades pots trobar també els expedients penitenciaris. I anem fent eixe estudi previ braç a braç amb les famílies. I depèn. N'hi ha, per

“
Hi ha famílies que no volen tenir el judici sumaríssim. Perquè saben que hi ha els testimonis contra els seus familiars. Amb noms i cognoms

exemple que no volen tenir el judici sumaríssim. Perquè saben que hi ha els testimonis contra els seus familiars. Amb noms i cognoms.

—Gent del poble.

—Del poble. I, és clar, això és difícil i és dur. Hi ha qui sí que ho vol saber, però, i hi ha qui ja ho sap encara que no tinga els papers. Cada cas és diferent.

—Deveu tenir la sensació de tocar pràcticament la història viva.

—Sí, és història viva. Perquè no tens solament els papers sinó també el testimoni oral, encara, dels fills, per exemple. Per sort, en la fossa 94 hi ha encara prou fills involucrats en el procés. Tot i que, és clar, alguns tenen la salut delicada i haurem d'anar directament a sa casa a agafar-los l'ADN. Espere que, a mesura que isca en els mitjans de comunicació, noves famílies es posen en contacte amb nosaltres i puguem agafar-los mostres d'ADN.

—Cada fossar és un món en molts sentits, fins i tot en la forma en què trobeu els cossos...

—Sí, en la fossa 113 i en la 128 estaven arrebollats directament i emmanillats; en la 22, no: allà els trobarem ordenats, de cap a peus i de peus a cap, i no tenien les mans lligades... Suppose que depèn un poc del moment de la repressió. La fossa 22 és juliol del 39, encara són els primers mesos d'afusellaments i fan saques més xicotetes. Pot ser que el soterrador tinguera més temps per a poder tenir cura de les restes. Després, amb saques tan seguides i tan nombroses en l'any 40, ja era diferent. I suppose també que hi havia una certa deshumanització dels treballadors...

—Però lligats?

—Al principi, no. Però després... és possible que començaren a tenir problemes, que amb saques tan grosses hi haguera fugues. Hi ha testimonis i rumors que expliquen que hi havia gent que saltava, en el camí de València a ací.

—Ja sabien on els duïen.

—És clar. Quan els pujaven al camió des de Sant Miquel dels Reis o des de la Model sabien on els duïen. De fet,

Feines d'exhumació a la fossa 94 del cementiri de Paterna. N.C

moltes famílies tenen cartes de comiat. Supose per això els lligaven, perquè no pogueren fugir.

—Avui heu començat a picar la fossa 94.

—Sí, n'hem llevat el memorial.

—Que havien anat fent les mateixes famílies...

—Aquest el van fer en la transició. I, fa uns deu anys, les famílies es van tornar a ajuntar per a renovar-lo. Hi van posar unes lloses de granit que ara hem llevat. Començarem a excavar i espere que d'ací a tres setmanes ja podrem arribar a les restes dels represaliats.

—Què hi soleu trobar, d'entrada?

—Normalment, molta terra rebolicada amb restes òssies de soterraments anteriors. Quan fan la fossa, el cementiri ja es va gastant i hi ha un poc de tot: ossos rebolicats, parts dels soterraments anteriors... De vegades, per les vores hi ha soterraments posteriors. Ho exhumem tot, ho posem en un nínxol a banda i ja podem abordar l'exhumació de les restes dels represaliats.

—I de cadascun dels cossos que podeu identificar com a tals mireu d'extreure'n l'ADN.

—D'entrada, els individualitzem. De fet, ja els anem exhumant d'un en un. I d'aquí ja se li agafa un queixal o es mira quin os és l'òptim per a fer-li l'acarament d'ADN amb la saliva que anem agafant de les famílies.

—I què passarà amb els cossos, en acabat?

—De moment els portem a Madrid, al laboratori on fins ara teníem conveni. Allà s'acaba l'estudi antropològic i després es comencen a fer els acaraments. I quan s'aconsegueix fer la identificació positiva ja es duren les restes ací, per lliurar-les a les famílies. Espere que d'ací a pocs mesos puguem començar amb les identificacions positives de la fossa 113 i de la 92, que són els processos de l'any passat.

Feines d'exhumació a la fossa 94 del cementiri de Paterna. N.C.

—Un any, triga.

—Sí, mínim.

—Teniu previst d'obrir cap més fossa?

—Quan acabem la 94, tenim la darrera, ací a Paterna, la 112. Els quatre processos que duren enguany ací són la 22; la 128, que tenim a la meitat; la 94, que hem començat ara; i la 112, que esperem començar a final d'agost i acabar a l'octubre, que és el termini que tenim d'execució. Són subvencions i has de gastar-les dins de l'any. O fer la feina i justificar-les. A part, farem una altra exhumació a Begís: hi anirem, una setmana, a recuperar restes de soldats republicans desapareguts en la zona del front.

—Deu ser més complicat, això.

—Sí. Però ja hi ha unes vint-i-cinc famílies interessades a fer eixes interven-

El Ministeri de Defensa espanyol s'encarrega cada any de dur una vintena o una quarantena de soldats de la División Azul. Però per als soldats republicans no tenen fons

cions. En cinc anys hem exhumat uns vint cossos. Passa que allà no hi tenim cap suport institucional.

—**I com ho feu?**

—Voluntàriament. Hem fet, durant quatre anys, cursos de formació per a nous alumnes. De fet, molts dels que treballen avui ací de voluntaris o de tècnics han estat alumnes nostres aquests darrers quatre anys. Hem fet aquests cursos per a obtenir un mínim de diners i poder fer les campanyes d'exhumació de soldats. Però així no podem aconseguir la part de l'ADN, que és més cara, i que ens queda penjada. I hem fet de tot: rifes, venda de samarretes... Amb això hem anat pagant l'ADN dels primers soldats. Fins i tot uns companys arqueòlegs ens han fet donacions. Però, de moment, dels vint que tenim exhumats només hem pogut fer l'ADN de dos.

—**Si m'ho permeteu, jo tampoc no guar-
daré distància: és indignant. Haurien de
ser les institucions, que ho financessin.**

—Hauria de ser el Ministeri de Defensa, que cada any s'encarrega de dur cap ací una vintena o una quarantena de soldats de la División Azul. Però per als soldats republicans no tenen fons. Els soldats republicans pareix que no són espanyols. Espere que amb el canvi polític puguem reclamar que els soldats que hi ha deixats estar per la serra del Toro o per qualsevol altra zona de Castelló, que tot allò va ser un camp de batalla, es puguin exhumar.

—**Què passa quan teniu un cos identi-
ficat amb l'ADN però no coincideix amb
cap dels possibles familiars?**

—És fàcil que siga així, i més encara si tenim en compte que no sempre apareixen les famílies de totes les víctimes. La llei diu que has de tornar les restes al cementeri municipal. Amb la bona entesa que tenim amb l'Ajuntament de Paterna, puc dir que hi faran una espècie de mausoleus subterranis per a dipositar-hi les restes que no es puguin identificar, les que tinguen ADN però no es puga acarar o no coincideisca. Hi

haurà una trapa de fàcil accés, de manera que si apareixen famílies més tard es pugui fer l'acarament. Imaginem que d'ací a dos anys ve una família de la 113 que vol fer l'acarament. Encara que no hi haja suport institucional, la despesa es reduirà als 90 euros de la mostra de saliva per a acarar-la amb la prova que ja s'haurà fet.

—**Penseu que hi ha hagut evolució de la
societat valenciana, en aquest aspecte?**

—Vull pensar que sí, que les polítiques de memòria que es desenvolupen des de les institucions valencianes tenen fruits. Perquè no tot és exhumar: nosaltres també intentem fer una tasca de difusió, ens criden per a anar a fer xerrades on siga i hi anem, cobrant o sense cobrar, no hi ha problema. És important exhumar les restes, és clar, i donar-les a les famílies, però s'ha de socialitzar el problema. Ací, enguany, hi ha hagut una dotzena de visites d'instituts i col·legis. I el tema va eixint en premsa. Ara en la nova televisió pública valenciana també eixirà, el problema es farà visible. I crec que és difícil, al final, no empatitzar-hi. Quan roman ocult passa per bo allò que els polítics conservadors repetien, que és cosa de quatre gats o de quatre 'nostàlgics de la República'... Però no és qüestió de nostàlgies ni de res, és qüestió de resoldre un problema pendent de tancar i ara s'ha fet més visible perquè hi ha suport. I no és allò que deia eixe personatge del PP, que les famílies tan sols es recorden dels seus 'quan hi ha quatre duros': les famílies se'n recorden sempre, dels seus morts. Només que ara, que hi ha suport, es demana, és clar, poder-ne fer l'exhumació.

—**Què penseu, quan sentiu aquella ex-
pressió de reobrir... ?**

—...ferides. Uf. És ignorància. Quan la gent parla tan alegrement només repeix com un motlle allò que els diuen dels seu partit. Jo voldria que vingueren ací. I que vegeren la fossa, que vegeren com estan els cossos, que parlaren amb les famílies de les víctimes. I no crec que se n'anaren d'ací pensant igual. ■

*Espere que d'ací a pocs mesos
puguem començar amb les
identificacions positives de la
fossa 113 i de la 92*

*És qüestió de resoldre un
problema pendent de tancar
i ara s'ha fet més visible
perquè hi ha suport*

‘Sóc besnebot de Francesc Núñez Miquel, que va ser afusellat a Paterna el 18 de gener de l’any quaranta’

País Valencià Al cementiri de Paterna s’hi excaven, enguany, quatre fosses comunes. Parlem amb alguns familiars dels assassinats pel franquisme. Arran de fossa. De records. De tristeses i restitucions

NÚRIA CADENES

‘**D**èsset, d’un poble de dos mil habitants, es diu molt prompte.’ El sabater, el secretari de l’ajuntament, un pastor, jornalers, obrers de vila, el barber. O el forner, Hermenegildo Penadés Sanchis, trenta-quatre anys, casat, un fill i dues

filles, sense filiació política registrada. Assassinats el 6 de desembre de l’any 1939, a Paterna.

En la memòria de Fernando Penadés Francés, que és qui l’evoca a tocar del fossar on podria estar enterrat, sempre en seran disset. Els de la saca del pare. La saca, quina manera de dir. Del seu poble, però, de la Font de la Figuera, a la comarca de la Coste-

ra, parada obligatòria abans d’agafar carretera avall cap a Castella i la fatídica Almansa, no en van matar disset sinó trenta-dos, tal com consta al llibre *Els afusellaments del País Valencià*, de Vicent Gabarda. Perquè després del novembre va arribar el desembre, i el canvi d’any tampoc no va aturar la matança.

‘I allí hi havia el meu pare, sense haver fet res.’ Fernando

Després del novembre va arribar el desembre, i el canvi d’any tampoc no va aturar la matança

Fernando Penadés, fill d'Hermenegildo, de la Font de la Figuera, afusellat a Paterna el 6 de desembre de 1939. N.C.

Els familiars van seient en un banc del cementiri. Els prendran mostres de saliva

parla a prop de la fossa 94, que fa una estona que s'ha començat a obrir. Quan es publiquin les seves paraules, quan algú les llegeixi, avui, o demà o quan sigui, ja no hi haurà l'estol de periodistes, de càmeres que borinen entre les làpides, les rajoletes, els senzills memorials que les famílies van anar alçant durant anys. Només perquè en quedés constància. Els noms. L'edat. La data de l'assassinat. La teva família, la dona els fills, que no t'obliden. 'Fusilado', s'hi llegeix, en un petit atreviment. Un llacet amb tres cintes, groga, vermella i lila. Coses així.

És 18 de juny, dilluns, i sota la impressionant escultura d'Antoni Miró amb versos d'Estellés ('Vora el barranc del Carraixet, / els morts de

fredes matinades, / els morts de les nits tenebroses, / els assassinats de la terra'), l'equip d'ArqueoAntro encapçalat per Miquel Mezquida ha començat la feina d'excavació i d'exhumació. La Diputació de València subvenciona aquest procés, i per tant hi han vingut el president, Jorge Rodríguez, i la diputada de Memòria Històrica, Rosa Pérez. I el tinent batlle de Paterna. I el batlle de la Font de la Figuera, que acompanya Fernando, i la dona, i el fill. I més familiars. D'aquesta fossa i de les que ja s'han obert. Per fer-se costat. Per compartir aquesta barreja estranya de tristesa i d'alegria tot alhora. Quan afusellaren el seu pare ('que si era socialista, deien'), Fernando tenia sis anys: 'la meua germaneta, tres, i la

meua germaneta Filo, un. Anàvem a l'Auxilio Social. Jo em quedava amb fam cada dia. Cada dia. És que més mal no poden fer.'

Han arribat dues tècniques d'ArqueoAntro. Els familiars van seient en un banc del cementiri. Els prendran mostres de saliva. Rosa Joli és la primera. És filla de José, llaurador, de Canet d'en Berenguer (Camp de Morvedre), afusellat dos dies després que el pare de Fernando: el 8 de desembre de 1939. Probablement al mateix mur de Paterna. Des d'on som, ho trobaríem una mica més avall, si baixéssim pel camí de la Sang, que així en deien. Pels reguerons que deixaven els cadàvers quan els pujaven dalt els carros. Ella es mou amb pena. És gran. Els ossos, les coses. Però avui ha volgut ser aquí. A prop del pare. Obre la boca i s'hi estarà tant de temps com calgui, amb els ulls esbatanats, provant de fer alguna broma, mirant endavant amb esperança i astorament.

'Ara entenc per què plorava ma tia. Ho entenc perquè acabe plorant jo també'

Santi Vallés és filòleg. Ha estudiat el valencianisme republicà d'avantguerra. N'ha publicat uns quants treballs. Avui és a Paterna per una altra part de la seva biografia, però: 'Sóc besnebot de Francesc Núñez Miquel, que va ser afusellat el 18 de gener de l'any quaranta.'

I pot ser que el seu cos quedés enterrat, d'aquella manera terrible, a la fossa 113. Es va obrir l'any passat. Ara aviat en tindran els resultats de les proves d'ADN.

Ha vingut a donar suport a les famílies de la fossa 94, que és la que comencen a obrir avui. I a explicar la història del seu besoncle. Les coses que ha après en aquest temps. Tantes vegades com calgui. Perquè aquesta, de fet, és una història de tots.

‘La primera notícia que vaig tenir de la desaparició forçada, de l’afusellament, de mon tio fou a catorze anys. Vaig veure ma tia plorant. Era la neboda fadrina, que estava en ma casa després de faltar ma iaia, l’heroïna. Li vaig: dir tia, per què plores? I ella: deixa-ho estar. Però jo era preguntador, i de mica en mica em va anar contant tot el calvari que havia passat mon tio iaio.’

Les investigacions pròpies (el valencianisme, la maço-

neria) el van dur fins a Salamanca, a aquell arxiu que amb el temps han intentat de reconvertir. I allà, explica, es va fer la pregunta: ‘I mon besoncle?’ A més a més, continua Santi Vallés, treballa a l’edifici de Sant Miquel dels Reis, que en aquella època va ser presó de condemnats, on van tancar el seu besoncle: ‘Cada vegada que travessava aquella porta, se’m representaven les visites que ma iaia, que era la germana xicoteta, li feia a la presó. A portar-li queviures, la roba. És un relat que he tingut sempre molt present.’

Com en tants altres casos, tampoc Francesc Núñez no havia comès cap crim. I no va provar de fugir. Havia estat una persona significada a l’Alcúdia, a l’ajuntament.

Primer, del Partit Radical Socialista. Després, d’Unió Republicana: ‘Era un xicotet propietari que, juntament amb el metge del poble, va bastir allà, a començament de segle, el moviment del republicanisme.’ Una persona respectada i estimada, que durant la guerra va protegir el capellà del poble, que va amagar gent de dreta: ‘Si ho arriben a saber alguns militars, el maten, mon oncle.’ I no, rebla Santi Vallés: ‘Ell, com els altres, no tenien cap delictes de sang. Però el fet és que els assenyalaren amb el dit, que els afusellaren. La raó era ben clara: eliminar tota una generació. I les que vingueren darrere.’

Hi ha una qüestió clau que remarca Vallés, de cara a l’imaginari i als aprioris-

me: ‘Tot això va passar quan ja s’havia acabat la guerra. A mon oncle, l’assenyalaren al cap d’un mes d’haver-se acabat, el tancaren a la presó i l’afusellaren. No són morts de la guerra civil: són morts del franquisme. I se’ls aplicà un codi de justícia militar. I les tortures. Ma tia m’ho contava: els clavaven tatxes en els genolls. Els arrencaven les ungles.’ A Santi Vallés se li talla la veu. S’emociona. L’evocació és difícil i, avui, més: ‘Ara entenc per què plorava ma tia. Perquè, sense voler-ho, acabe plorant jo també.’

Caminant, hem arribat a la fossa 113. Hi ha encara les petites làpides. Algunes fotografies. Flors. Pot ser que, entre els cossos que es van endur a Madrid per a les anàlisis d’ADN i els estudis antropològics, hi hagi el del seu besoncle. Pot ser. Però també pot ser que no: ‘Tota la investigació que he fet durant anys, m’ha dut ací, a la 113, eixe número fatídic. Però, de garanties, no n’hi ha cap. Esperem que sí. Esperem-ho.’

Fa una pausa: ‘Saps què passa? Mon pare acaba de faltar. Fa dos mesos. I ja no ho veurà.’ Una altra pausa. ‘Per això, quan vénen els representants públics els ho dic: poseu-hi tots els diners ara, no per anualitats: la gent es mor, els fills, els néts es moren. I no entenem d’històries administratives, no volem que depenga de la conjuntura política. Ha de tenir una consignació pressupostària. Que no puga arribar un partit i llevar-la. Això no és qüestió de les famílies, només: és de la democràcia.’

Hi ha una pregunta que de cop deixa caure Santi Va-

Rosa Joli, filla de José, de Canet d'en Berenguer, assassinat a Paterna el 8 de desembre de 1939. N.C.

llés. I que és clau: què passa amb aquells judicis sumariíssims del franquisme? 'Per què no s'anul·len? Ho hauria de fer el Ministeri de Justícia espanyol, això. I reparar les famílies. Reparar. Perquè això era una constant en pràcticament tots els que anaven a afusellar: no paraven de dir-ho, en les cartes que escrivia, de viva veu: que algun dia, algú, reparara el seu nom. I encara avui és com si demanàrem almoïna perquè ens ajuden. Hauria de ser obligació pública. D'ofici.'

'Això no és cap cementeri: és un mapa de l'horror'

A Paterna s'han delimitat una cinquantena de fosses comunes. N'hi podria haver més. 'No hem d'oblidar que això no és cap cementeri: és un mapa de l'horror.' La descripció és concisa i els fets, a mesura que es van sabent, no la contradiuen pas. Ans al contrari. Hi van passar moltes coses, aquí. Les històries s'acumulen. N'hi ha que se t'enganxen a la pell, a l'ànima, on sigui, i ja no et deixen estar. La de Leoncio Badia i el seu pare, per exemple: Tots dos tancats a la presó. Tots dos sentenciats a mort, i els van oferir, qui sap si per mofa o per venjança, la salvació. La salvació d'un. Un dels dos. I que escollissin. El mateix oficial que els havia ofert la condemna li va dir, després, al fill: 'Ara tu els soterraràs.' Així va ser com Leoncio Badia va enterrar el seu pare. I més afusellats. Els col·locava amb tanta cura com podia. No pas deixats anar de qualsevol manera, com els de la fossa 113, no: ordenats. I amb una petita ampolla de vidre entre

Santi Vallés, besnebot de Francesc Núñez Miquel, de l'Alcúdia, assassinat a Paterna el 18 de gener de 1940. N.C.

els peus de cadascun. D'amagat, ho havia fet. Escriure els noms en un paperet. Tancar-los dins l'ampolla. per a demà. Quan algú els vingui a cercar. Demà. Algú.

De vegades passava que, de sotamà, alguna família podia recollir el cos, enterrar-lo. La muller de Francesc Núñez, per exemple. El relat familiar s'ha mantingut al llarg dels anys. Ens l'explica Santi Vallés tal com a ell li l'han contat: 'Ma iaia havia procurat un nínxol. L'havien avisada tres amics i anaren a recollir el cos. El posaren en el nínxol quaranta-cinc i allà es quedà.' Fins que, en la dècada dels cinquanta, van voler traslladar el cos a l'Alcúdia. La dona no el volia mirar. Un nebot ho va fer. I li va veure una roba que no coneixia: 'Tia, el tio portava una jaqueta de pana, un mocador?' 'No.' I van descobrir que era el cos d'un altre assassinat. Li van trobar una

A Paterna hi ha de quedar un memorial, per deixar constància que 'això és un espai sagrat de memòria'

espècie d'identificació: era el batlle de la Pobla Llarga. 'No sabem què havia passat', continua Vallés: 'Tot devia ser molt difícil, probablement de nit, tants de cossos. No el devien reconèixer. Per la sang o pel que fóra.'

Després va preguntar als arqueòlegs si un afusellat podia quedar desfigurat. I li van dir que sí, és clar. I que hi havia el tret de gràcia. I continua el relat terrible: 'Alguns cranis tenien cinc tirs! Cinc tirs! Ho han vist a Madrid, en fer els estudis antropològics. I estaven tots lligats en la fossa.'

Quan els tornin els cossos, si els poden identificar, se'ls emportaran a casa, al poble. Però a Paterna hi ha de quedar un memorial, per deixar constància que 'això és un espai sagrat de memòria. Amb els noms d'ells. D'on eren i quan foren afusellats. I l'edat. I quedarà per sempre. Ací.'

El nou batlle de Badalona, Àlex Pastor, alça la vara al ple municipal. ALBERT SALAMÉ

El bloc del 155 també pacta als grans ajuntaments

Municipals Badalona és l'última de les grans ciutats on el PSC s'alia amb el PP i Ciutadans per a tenir-hi la batllia

REDACCIÓ

L'aliança entre els tres partits que van fer possible l'aplicació del 155, PP, PSOE i Ciutadans, es va tornar a activar ahir a l'Ajuntament de Badalona per a expulsar-ne Dolors Sabater de la batllia. Va ser la crònica d'un acord anunciat, però que es va segellar a última hora i d'una manera estrambòtica. La fórmula del 155 en un ajuntament no és nova i si

observem el mapa del Principat observarem que té una bona implantació en les grans ciutats. Totes són localitats amb una forta tradició socialista en què els fets d'aquests darrers mesos han polaritzat les posicions entre unionistes i sobiranistes.

El PSC, lluny d'oposar-se a pactar amb partits com ara Ciutadans i el PP (a Badalona, havien dit que no hi pactarien), ha cercat la supervivència política i el manteniment de les batllies mitjançant acords

Si observem el mapa del Principat observarem que té una bona implantació en les grans ciutats

amb aquests dos partits. Tot seguit, us presentem quatre casos de quatre grans ciutats on els socialistes, tot i ser la força majoritària, han anat de bracet amb el PP i Ciutadans.

Badalona

Fins ara Badalona en Comú (5 regidors) formava govern amb ERC (3) i ICV-EUiA (2) gràcies als 4 vots crucials dels socialistes. El PSC no va voler entrar al govern, però sí que va arribar a acords amb l'executiu en els aspectes cabdals.

De fet, fins ara havia votat a favor dels dos pressuposts del govern de Dolors Sabater, però en canvi es va girar d'esquena als comptes d'enguany. El president del grup municipal del PSC, Àlex Pastor, va dir que retiraven la confiança a Sabater perquè no havia mantingut la neutralitat institucional sobre el procés cap a la independència. Amb les eleccions a tocar, el nou batlle ha decidit de governar el consistori, ni que tingui tan sols tres regidors de vint-i-set, amb els vots favorables del PP i Ciutadans.

Tarragona

El socialista Josep Fèlix Ballesteros va guanyar les eleccions a l'Ajuntament de Tarragona amb nou regidors, molt lluny dels catorze necessaris per a assolir la majoria. Això el va dur a governar el consistori, primer en minoria i més tard amb Unió i el PP al govern. 'Un pacte de ciutat', com l'anomenava Ballesteros. Unió va abandonar l'executiu arran dels fets del primer d'octubre i tornà a deixar PSC i el PP en minoria. L'oposició va demanar al batlle que trenqués el pacte amb el PP, però Ballesteros ho refusà. Per a sobreviure políticament, ha hagut de pactar esporàdicament amb la resta de forces del consistori, sobretot amb Ciutadans, tot i que aquest partit manté el posat d'oposició per a marcar perfil abans de les eleccions de l'any vinent.

Lleida

El paer de Lleida, el socialista Àngel Ros, va sorprendre molta gent quan, després de les eleccions del 2015, va lli-

gar un acord de govern municipal amb Ciutadans. El pacte incloïa un seguit de compromisos, entre els quals el de no impulsar, ni donar suport ni subscriure la incorporació de Lleida a l'Associació de Municipis per la Independència, com també implantar el bilingüisme a la paeria. De llavors ençà, Ros governa en minoria amb vuit regidors de vint-i-set i aconsegueix majories quan li interessa amb Ciutadans (4) i PP (2). Tots dos partits van ajudar-lo quan la resta de l'oposició, PDECat, ERC, Crida-CUP i Comú de Lleida, van presentar una moció de censura a Àngel Ros, per la seva 'actitud' i les seves declaracions públiques durant el primer d'octubre, en què 'justificava l'ús de la violència de l'estat a la ciutat de Lleida'.

Mataró

El cas de Mataró és un altre que ha estat víctima de la repressió policíaca del primer d'octubre. Després de les eleccions, els sis diputats del PSC i els cinc de CiU van fer un govern de 'sociovergència'. El batlle socialista David Bote va mantenir el control de la nau fins després del referèndum, quan CiU va abandonar l'executiu i deixà Bote amb un govern de cinc regidors en un consistori de vint-i-set. D'aleshores ençà, Bote malda per sobreviure amb pactes amb l'oposició i els grups amb els quals més s'entén són Ciutadans i el PP. Tots dos partits, de fet, li van aprovar el pressupost d'enguany i li faran costat en els grans projectes del govern municipal del PSC, com ara l'ampliació del Mataró Park. ■

PLE DE L'AJUNTAMENT DE BADALONA

PLE DE L'AJUNTAMENT DE TARRAGONA

PLE DE L'AJUNTAMENT DE LLEIDA

PLE DE L'AJUNTAMENT DE MATARÓ

ROGER GRAELLS

Joan Ramon Casals (Molins de Rei, 1974) és l'únic batlle del PDECat de l'antic cinturó roig. Encapçala un sector crític amb la direcció actual del partit. Està disposat a presentar-se al congrés del juliol si la direcció no canvia per arreglar-se amb el lideratge de Carles Puigdemont i amb el sentit majoritari de les bases del PDECat. Segons Casals, els associats del partit volen que es treballi per a fer efectiva la independència i la república com més aviat millor.

Parlem amb Casals sobre la direcció del PDECat, el lideratge de Puigdemont, la tensió amb Junts per Catalunya, la situació de la política catalana i el futur immediat del procés d'independència. Té una obsessió, que l'independentisme ocupi totes les institucions i els ressorts de poder i que, alhora, continuï la mobilització al carrer.

—Teniu la intenció de presentar-vos al congrés del juliol per a dirigir el PDECat?

—Tinc molt clar que els lideratges del partit han d'estar en mans del president Puigdemont, Rull i Turull. La resta de la direcció del partit s'ha de creure aquests líders i ha d'obeir les ponències i les bases. Ha d'haver-hi un alineament entre la direcció del PDECat i les bases. Jo he treballat fins ara amb un grup de gent del territori, molt de base, perquè el congrés fos obert tal com deien els estatuts del partit. A la direcció va costar-li d'acceptar-ho, volien que fos un congrés ideològic i prou. Hem aconseguit que el reglament estableixi que tot quedi en mans dels associats, que decidiran com ha de ser el partit i què ha de defensar. El PDECat ha de defensar la independència i treballar per fer efectiva la República. No ens agrada quan la direcció del PDECat qüestiona el lideratge de Puigdemont. Això que diu ERC d'aturar-nos i eixamplar la base, i la direcció del PDECat s'hi ha sumat, no ens agrada. Les bases del PDECat volen que el partit defensi la República, i això és el que diuen les ponències funda-

JOAN RAMON CASALS

‘Si la direcció del PDECat no s’arreglera amb les bases ni amb Puigdemont, ha de fer un pensament’

Entrevista al batlle de Molins de Rei, dirigent del sector crític amb la direcció del PDECat

Les bases del PDECat volen que el partit defensi la República, i això és el que diuen les ponències fundacionals

Junts per Catalunya és i ha de ser allò que diu el president Puigdemont, un moviment polític dins el qual ha d'haver-hi el PDECat

cionals. Tenim un mandat popular del primer d'octubre i el 27 es va proclamar la República. A la direcció ha d'haver-hi gent que cregui i defensi això. No creiem que sigui bona una direcció que no s'ho cregui i que públicament el partit digui coses que no es corresponen amb allò que s'ha aprovat ni amb allò que diuen les bases. La direcció del PDECat s'ha de creure el full de ruta que aprovin les bases i jo treballaré perquè la República sigui efectiva com més aviat millor.

—Us presentareu?

—No sé si he de ser jo o no. No és una qüestió de noms, sinó de què hem de fer. Els associats triaran les millors persones per a anar al capdavant. Si ho hagués de fer jo, ho faria, però el meu objectiu no és aquest. Potser finalment aconseguim els objectius i no cal que em presenti enlloc. S'ha de ser generós. Crec que la clau està en el fet que els que ens creiem el projecte de la República el treballeu. Si no surt bé, continuaré al partit per aconseguir que el PDECat acabi defensant-ho. Allò que triïn els associats serà correcte.

—La direcció actual està capacitada per a rectificar?

—Ho ha de fer. I si no ho fa, ha de ser generosa. Si la direcció del PDECat no s'arreglera amb les bases ni amb els líders, ha de fer un pensament.

—Representeu una alternativa a la direcció actual del PDECat?

—L'alternativa són els associats. Jo no faig això pel lloc, sincerament. De segur que hi ha molta gent que pot fer-ho.

—Quan s'ha parlat de sector crític del PDECat, us han assenyalat com a líder.

—És veritat que hi ha gent que va cercar-me per fer això que fem, aconseguir que el congrés del juliol fos obert. Era el nostre objectiu principal i l'hem aconseguit. Em sento arreglerat amb el president Puigdemont, Turull i Rull, i amb la majoria dels associats. Em van venir a cercar perquè ajudés a canalitzar-ho i a obrir camí. Alguns mitjans m'han definit com el líder del sector crític, però crec

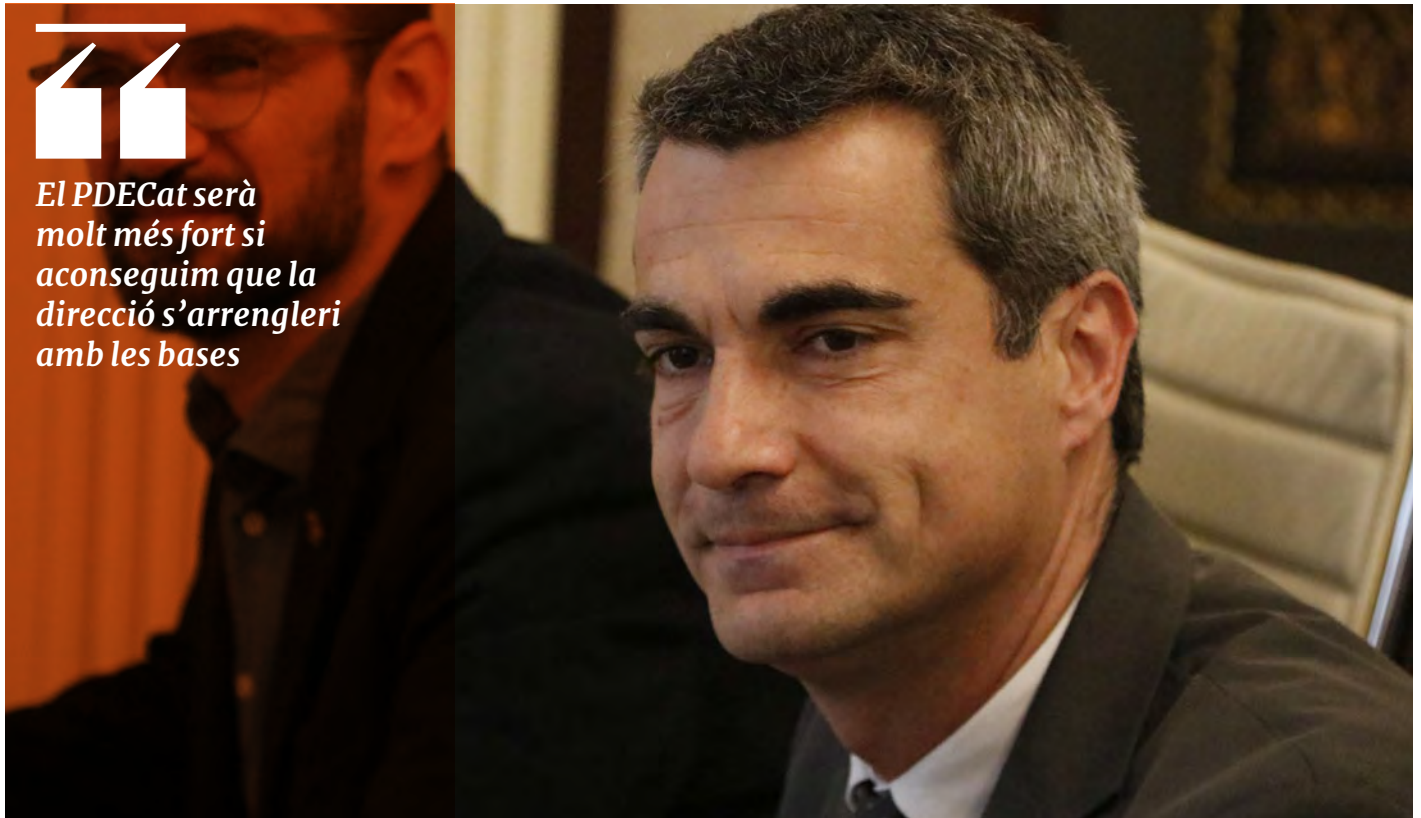
que és cosa vostra, de la premsa, perquè necessiteu etiquetar-nos. Considero que les meves propostes són majoritàries entre les bases del PDECat. Per tant, no em considero sector crític. Defenso allò que crec i això que faig ho faig per coherència. Perquè m'ho crec. El PDECat serà molt més fort si aconseguim que la direcció s'arregleri amb les bases.

—A més d'aquesta falta d'arreglament de la direcció amb els líders i les bases, teniu cap discrepància més?

—La direcció ha de ser plural. La direcció actual, per raons diverses, no representa la pluralitat del partit. No hi ha d'haver pensament únic, sinó reflexió. A la direcció hi ha gent moderada i més conservadora en l'àmbit independentista, i aquests també hi han de ser. És la manera d'enriquir-se. I una altra qüestió. Hem de fer millorar la relació amb Junts per Catalunya. Junts per Catalunya és i ha de ser allò que diu el president Puigdemont, un moviment polític dins el qual ha d'haver-hi el PDECat. Però no ha de ser una marca blanca o electoral del PDECat. JxCat ha de ser un concepte que defensi la República i que permeti que ens presentem a les eleccions amb llistes transversals, amb gent independent i d'uns altres partits. L'objectiu comú ha de ser un estat independent en forma de república. Això no s'ha treballat prou bé. Però he de dir també que tinc molt bona relació amb Marta Pascal i David Bonvehí i la situació que s'han trobat aquests dos anys era molt complicada. Jo segurament ho hauria fet pitjor que ells. Hem de reforçar tot el partit i ells també han de ser-hi, només faltaria. Però el lideratge ha de ser de Puigdemont, Rull i Turull. La resta del partit hem d'ajudar-los.

—La decisió del PDECat de presentar-se amb la marca JxCat a les municipals ha causat tensió amb alguns diputats. La direcció del PDECat fa una OPA a JxCat?

—Va ser la proposta de la direcció. Jo vaig opinar que si ens presentem amb la marca, Junts ha de ser dins el concepte clar de la defensa de la República efectiva i la independència de manera

ACN

immediata, i amb llistes transversals. JxCat neix per defensar la República i hem de tenir clares dues coses: que JxCat va més enllà del PDECat, però que sense el PDECat JxCat deixa de ser transversal. Personalment opino que JxCat no ha de ser un partit polític, sinó mantenir-se en un moviment obert. És la gràcia que té. És un projecte per a fer possible un objectiu concret, la independència, sota el lideratge del president Puigdemont. Ens hem d'entendre i fer-ho bé. Hem de treballar conjuntament, però respectant cadascú allò que és. No ens hem de desfer ni desdibuixar-nos entre nosaltres.

—El PDECat vol amagar les seves sigles sota el paraigua de JxCat?

—És un greu error. Una cosa és el partit i una altra el moviment. S'han de respectar mútuament. L'objectiu i el lideratge és el mateix. Aprofitem aquesta força. JxCat pot convertir-se en el moviment polític de referència de l'independentisme per a fer possible la República, amb

llistes d'unitat. JxCat neix perquè ERC prioritza els seus interessos de partit abans del 21-D i no vol repetir Junts pel Sí. Això és perjudicial. Va acabar guanyant Ciutadans. Si el PDECat vol que JxCat simplement sigui la seva marca electoral, cometrà el mateix error que ERC. El PDECat va fer-ho molt bé, la direcció actual, de posar l'interès del país per sobre de l'interès del partit, i va construir el moviment de Junts per Catalunya. Ara no hem d'espatllar-ho. Puigdemont crec que ho veu molt clar i ho ha explicat públicament. JxCat ha de ser un moviment transversal on càpiga tothom, també gent d'Esquerra.

—Esquerra Republicana té una conferència nacional la setmana vinent. L'estratègia, però, consisteix a fer llistes separades perquè argumenten que això ajuda a sumar més gent al projecte. Cal eixamplar la base?

—Espero que les bases d'Esquerra redreixin el rumb. Una de les claus de la inde-

pendència són les bases dels partits. Hem de fer que els partits vagin en la direcció correcta i que no abandonin ni facin cap frenada, com sembla que fan. JxCat ha de ser el gran moviment que aglutini tot l'independentisme perquè tots units és quan guanyarem les municipals. Si anem junts, guanyarem Barcelona. Això és clau. I farem molt bons resultats a Cornellà, a l'Hospitalet, podem guanyar ciutats com Castelldefels, Badalona, Mataró, Sabadell... i tindrem més força.

—El fre que critiqueu de les direccions del PDECat i d'ERC és per la repressió?

—Ho han d'explicar ells. No s'ha de frenar. Estic encausat per desobediència pel primer d'octubre. No ho puc explicar ara mateix, però un dia vaig sortir de casa pensant que no tornaria. I la gent va anar a votar sabent que hi havia el risc que vingués la policia espanyola o la Guàrdia Civil a pegar-los. La gent hi era, i hi és. No hem de recular, el missatge que rebo de la gent és que hem de continuar

endavant i no rendir-nos. Sabem que no serà tan fàcil com pensàvem, però es pot perfectament guanyar la independència. Espero que en aquestes assemblees d'ERC i del PDECat guanyin postulats com els que defenso.

—**Va ser un error no desobeir per a investir Puigdemont?**

—Sí. L'error comença per ERC, però la direcció del PDECat va fer una sensació...

—**Que els anava bé.**

—Justa la fusta. Va fer aquesta impressió. No sé si és real, però la sensació va ser aquesta, cosa que és un error greu. ERC, em sap greu, encara ho ha d'explicar. Va ser un error no desobeir. Puigdemont és el president legítim, el president de la República, i la gent el va votar. Si ERC entén que hem de parar, que ho diguin obertament. Però espero que les seves bases marquin la direcció. Van fer un càlcul polític, i aquest és el gran problema dels partits. La gent vol que fem efectiva la República, que sigui possible i creïble.

—**S'ha de continuar per la via unilateral?**

—Sí. No s'ha d'abandonar i és una opció. Prèviament, hem de construir una sèrie de coses i demanar a l'estat espanyol que reconegui el dret d'autodeterminació, reconegut a l'ordre jurídic internacional. Si no ho fa... nosaltres vam fer un referèndum el primer d'octubre, vam proclamar la República i tenim la majoria al parlament després d'un esdeveniment convocat perquè perdéssim. La independència és proclamada i ara toca fer-la efectiva. L'1-O podia anar a votar tothom, i el sí va guanyar amb un 90%. El referèndum era absolutament legal. I a les eleccions, ha sortit que més del 50% del parlament és favorable a la República. Per tant, tenim les dues majories necessàries per a legitimar la independència. Espanya no convoca un referèndum perquè sap que el perdria.

—**Com es convenç la meitat del país que té dubtes la legitimitat del primer**

ACN

d'octubre o refusa la República?

—En democràcia s'han de respectar les majories. Evidentment, s'ha de treballar pel màxim consens possible i ampliar-lo. Sóc molt conciliador i de cercar majories. He governat amb ICV, amb el PSC, amb ERC i la CUP... No prenc mai decisions solament pel que pensa el meu partit. Defenso polítiques d'ERC i de la CUP com si fossin meves perquè són part del meu govern. Hem d'explicar a la gent que la República és per a tothom i que no volem excloure ningú. Però hi ha una majoria que ha triat independència. Hem de treballar perquè no se sentin exclosos i per convèncer més gent, però s'ha de respectar el principi democràtic. No ens poden impedir els nostres drets bàsics. I cal explicar-los que la República serà millor per a tothom.

—**Éreu diputat de JxSí. Per què no es va fer efectiva la República a l'octubre?**
—Pel 155.

—**Poden tornar a aplicar-lo.**

—Sóc molt optimista. Hi ha una part de marc mental. Hem comès errors, perquè potser no teníem el marc mental adequat i pels càlculs dels partits. És veritat que els mecanismes de pressió, els lobbies, van alentir el camí cap a la independència. Gent com Santi Vila, ell mateix ho explica al seu llibre, van fer tant com vam poder perquè no es proclamés la independència. Hem de superar les dinàmiques dels partits. El paradigma ha canviat, la força la té la gent. Els moviments polítics com JxCat han de tenir molt clar quin és el mandat popular. La proclamació de la independència es va fer perquè vam posar per damunt de tot el mandat popular. Hi ha una part de marc mental que no ens va permetre de continuar perquè ens vam autoimposar un sostre de vidre. L'estat espanyol no té tants poders com es pensa a Catalunya. Només dos.

—Quins?

—No donaré totes les pistes. Tots dos són molt fàcils de superar si la gent ho té clar. Sense violència, pacíficament. Hem d'aprendre dels errors. Un és que la base, la gent, no ha estat present en els àmbits institucionalitzats. Els lobbies tenen molta força.

—Parlem dels bancs?

—De tot. De bancs, d'organitzacions professionals, d'empreses, de sindicats, de mitjans de comunicació... Un exemple. Les universitats catalanes van demanar la independència? No. Ni una. Per tant, el moviment de base ha de continuar manifestant-se i votant, però també hem de fer una altra cosa. Molt a la catalana. Majoritàriament, el país ha anat endavant sempre gràcies a la societat civil organitzada. Va ser el que ens vam deixar a l'octubre. Serà la clau si ho sabem fer bé. La clau no és eixamplar, és ocupar els ressorts del poder. Els tenim a l'abast, seran nostres si ens ho creiem. La independència efectiva és

un marc mental. La mateixa gent que som majoria en la societat civil organitzada no ens hem convertit en actors claríssims i motors de la independència. Hem d'aconseguir que les universitats defensin la independència. Que la FAPAC la defensi. Que la Cambra de Comerç defensi la independència. PIMEC. El Barça. Les direccions. Les bases són independentistes, la seva majoria. Amb això tindrem una força més gran que a l'octubre. Crec que aquesta manca de voluntat de les direccions ens va frenar. No hem de tenir por de fer-ho i ho hem d'aconseguir. I els partits hem de ser els primers. Fer efectiva la República comença als congressos d'ERC i del PDECat. Si les bases ens reflectim a les direccions, serà el primer pas.

—Com s'esquiva l'amenaça de la violència de l'estat espanyol?

—Crec que l'estat cada vegada tindrà menys capacitat per a exercir la violència. Hem de continuar essent un moviment pacífic i cívic i estar molt

atents a les provocacions dels sectors del feixisme espanyolista que es deixa veure cada vegada més. Hem de continuar treballant a la nostra manera. Crec que la independència arribarà segur, i el temps que trigui dependrà de nosaltres. Del nostre convenciment i de la capacitat que tinguem d'ocupar i arreglar els ressorts institucionals. I hi ha una feina important i bàsica que s'ha produït en tots els processos d'independència, la que fa el govern de la República a l'exili. El Consell per la República ha de fer una feina d'internacionalització del conflicte molt important. El govern de la Generalitat és provisional i ha de fer la feina d'implantar aspectes importants perquè sigui més fàcil de fer-la efectiva.

—Amb el govern del PSOE, s'hi pot parlar?

—El PSOE té molt clar el seu full de ruta amb Catalunya. Proposaran una reforma constitucional que ja han dit que no executaran aquesta legislatura i acabaran fent un cafè per tothom. Res de pacte fiscal. És igual que el PP, però amb una cara més amable. Creuen que estirant el xiclet aconseguiran que baixi el suflé. A més, per què Pedro Sánchez no demana la llibertat dels presos polítics? Ell mateix va dir que no hi havia delictes de rebel·lió. Dirà que és una qüestió judicial, però és una excusa barata. Que tinguin el valor de fer-ho.

—Abans comentàveu que sou partidari d'unes llistes unitàries a les municipals.

—Crec que hem de provar-ho a tot arreu. Per desgràcia, ERC ja ha ensenyat part de les seves cartes. No vol llistes unitàries, com tampoc no en va voler el 21-D. JxCat ha de ser la fórmula per a les municipals, amb llistes transversals. Si un partit no vol entrar-hi, que en quedi fora. El fet important és sumar-hi les bases.

—Neus Munté podria renunciar a encapçalar una llista unitària a Barcelona perquè el candidat fos Alfred Bosch?

—Crec que han de ser llistes transversals. El candidat pot ser l'Alfred, la Neus o cap dels dos. Una tercera persona. Cal fer fora

Ada Colau, és la batllessa que ha venut més fum de la història. Encara espero que faci polítiques d'habitatge a l'Àrea Metropolitana de Barcelona, entitat que presideix. Des de Molins hem fet algunes propostes i no s'han desenvolupat. Això últim de reservar un 30% dels nous immobles a habitatge social ho fa per amagar que no ha fet res en tres anys.

—Jordi Graupera?

—No ho sé, no m'ho feu dir! No sóc de Barcelona, i els batlles som molt prudents a l'hora d'opinar sobre les altres ciutats, per respecte. Neus Munté ha fet una proposta molt bona per Barcelona, i la d'Alfred Bosch també ho és. Però cal tenir en compte que, si anem junts, guanyarem Barcelona.

—Us agrada la idea de fer unes primàries obertes per a elegir els candidats?

—Crec que hi ha municipis on ho hem de fer. Però en alguns altres ja hi ha gent molt potent al capdavant del moviment independentista. Penso en Mataró, per exemple. Míriam Nogueras és un perfil molt de JxCat. I on l'independentisme té batlles, siguin del partit que siguin, podem reforçar-les. És qüestió de seure a parlar. On calgui, poden fer-se processos més oberts.

—A Molins us tornareu a presentar?

—No. Jo crec en la limitació de mandats, i per coherència tinc l'obligació de no tornar-me a presentar. Crec que és l'actitud correcta. M'entristeix perquè m'agrada molt fer de batlle, ho trobaré a faltar. Crec en aquesta manera de fer democràcia i s'ha de donar exemple.

—Què en penseu de la CUP?

—Estic d'acord amb algunes propostes que fa. Però de vegades falta intel·ligència. Quan tallem les carreteres, per exemple. Quan toqui tallar-les durant una setmana, només hem de tallar els carrils que vénen d'Espanya. Els que surten de Catalunya, no. Hem d'exportar més que mai, aquella setmana. La confrontació pacífica que la CUP proposa al carrer és necessària, però cal treballar els

àmbits institucionals, totes dues coses són imprescindibles.

—Com valoreu la baixa de Santi Vila?

—No tinc cap problema que en Santi hagi estat al partit per la manera com pensa. Sóc tot el contrari que ell, però s'ha de discutir públicament. Va cometre errors importants que haurien d'haver implicat una destitució immediata. Havent-hi un mandat del partit i un mandat popular al govern, va treballar per fer tot el contrari. I encara pitjor: als consells nacionals del PDECat no en deia mai res i no defensava la seva posició públicament. No va tenir el valor de fer-ho, però per darrere hi treballava per fer que gent del partit el seguís. Les maneres de fer de Santi Vila s'han d'acabar. Són les que no agraden a la gent. No pot tornar a passar al PDECat que hi hagi gent amb molt poder que en comptes de donar la cara i discutir les coses, per darrere mogui allò que vol el partit. L'exemple de Santi Vila és el que volem canviar al congrés del partit. No es pot anar contra les ponències fundacionals, contra la independència. Fes la teva proposta, si no hi estàs d'acord, però no treballis per darrere. Puigdemont va dir al Consell Nacional que proclamariem la República, i no s'hi va oposar ningú. En canvi, Santi Vila va treballar-hi a la contra. Això és de covards, siguem sincers, i s'ha d'acabar. Sabent-ho, l'havien d'haver expulsat immediatament. I a més va fer una cosa pitjor, escriure un llibre on ha explicat coses que no havia d'haver explicat perquè poden perjudicar companys que tenen processos judicials oberts. Triple targeta vermella. Em sap greu: les coses no s'han de fer així. Ho combatré al congrés del partit.

—El PDECat ha superat l'ombra de la corrupció, de CDC i del cas Palau?

—Completament. El PDECat ho ha fet molt bé, i això és mèrit de la direcció actual. És absolutament net i transparent. És lloable, ben fet. Les formes del passat, com les de Santi Vila, són les que hem d'acabar d'eradicar. ■

El PDECat ha de defensar la independència i treballar per fer efectiva la República

La confrontació pacífica que la CUP proposa al carrer és necessària, però cal treballar els àmbits institucionals

Els membres de la Manada
ja han sortit de la presó

L'Audiència de Madrid aixeca
el segrest del llibre 'Fariña'

El vídeo del 'Polònia'
d'homenatge als presos polítics
que ha impactat a la xarxa

La manifestació de l'Onze de Setembre serà a la Diagonal i
reclamarà que es faci efectiva la República

Torra participa en la concentració contra la presència de
Felipe VI a Tarragona